SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoj ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laiške.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 83 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No. 24 — So. Boston, Mass., Birželio (June) 12 d., 1924 m. — Metai XI

Jau Nėra Rossijos

PARYŽIUS, birž. 5 d. Sovietų valdžia pranešė Prancuzijos pašto valdybai, kad panaikintų vardą "Rossija" iš oficialio Maskolijos užvardinimo ir kad ateityje rašytų SSSR (t. y. Sojuz Sovietskich Socialističeskich Respublik) arba franciuziškai USSR (t. y. Union Soviet Socialistiques Respubliques).

Baltgudžių Sukilimas Vilnijoje.

KAUNAS, birž. 6 d. Vietos laikraščiuose paskelbtas pasikalbėjimas su baltgudžių sukilėlių vadu Lenkijoje. Jis dabar slapstosi Vilniuje, kur jis rengiasi prie klupimo ant lenkų.

Anot sukilėlių vado, sukilimas yra visose baltgudžių vietose, kuriose tik yra lenkų kariuomenė. Sukilėliai turi dvi ginkluotas armijas: pietinę ir rytinę. Pirmosios vadas yra Sliva, antrosios — Mucha-Muchalsky. Kaip tik šių armijų kraštai susisieks, prasidės rimtas ir galutinas gulimas ant lenkų. (Šią žinią skelbia New Yorko rusų laikraštis).

Čechų Darbininkai Sulaikė Amuniciją.

PRAGA, birž. 6 d. Čecho-Slovakijos darbininkai sulaikė pervežimą karės medegos iš Skodų dirbtuvės. Kada darbininkai dažinojo, kad ta amunicija yra užsakyta Rumanijos ir Lenkijos jų prisirengimuose karėn su Maskolija, tai jie atsisakė krauti į vagonus. Dirbtuvės Skoduose pastaruosius kelis mėnesius dirbo dieną ir naktį, gamindamos amuniciją. Dirbtuvės priklauso prancuzams, ir Prancuzijos valdžia turėjo užmokėti už amunicijos padirbimą.

Čecho-Slovakijos darbininkų atsisakymas krauti karės medegą nemaloniai atsiliepė į svajotojus apie karę.

Darbininkų Betvarkės Lodziaus Apielinkėse.

VARŠAVA. Politinė šalies padėtis artina Lenkiją prie didelio krizio. Negana to, kad yra sukilimai tarpe "svetimtaučių" (t. y. baltgudžių, ukrainiečių ir lietuvių), bet ir darbininkų centruose tarpe pačių lenkų yra dideli nesusipratimai.

Laikraščiai pažymi prasidėjusius buntus Lodziuje ir jo apielinkėse, kur daugelis bedarbių badu miršta. Mieste buvo susikirtimų su policija. Darbininkai areštuojami čielais pulkais.

Paskutinėmis dienomis Lodziuje kuriam laikui sustojo dirbę kelios didelės dirbtuvės, ir tukstančiai darbininkų vaikščioja gatvėse be darbo. Didžiuma dirbtuvių, kurios da dirba, moka darbininkų uždarbį tik trečdaliais, nes neturi pinigų visą algą antsyk užmokėti. Iš to kyla streikai ir darbininkų protestai.

Prie bedarbių pasididinimo prisidėjo ir tas, kad valdžia monopolizavo ir paėmė savo globon visą tabako išdarbystę, per ką toje pramonėje laikinai sulaikyta darbas.

Teroras Lenkijoje.

CHARKOV'AS. Atvykę iš Galicijos pabėgėliai geg. 16 d. pasakoja, kad rytiniuose Lenkijos pakraščiuose prasidėjo išnaujo teroras. Baltgudijoj, Volinijoj ir Galicijoje bepaliovos areštuojami mažumų vadai. Tovieninės kratos ir areštavimai taipgi yra Kriokavoje ir Vilniuje. Kriokavoje areštuotas žydų laikraščio "Plug" redaktorius Anton Koltukevič. Suareštuotų sumušimas paprastas dalykas.

Galicijoje didžiumos ukrainiečių namuose daromos kratos, kuriose vadovauja, kurias veda specialiai iš Varšavos atvykęs vyriausias lenkų policijos perdėtinis Boržencki. Visus suareštuotus kaltina, buk jie nori sutverti sąjungą, kuri turėtų nuversti dabartinę Lenkijos tvarką.

Vilnijoje prasidėjo didelis teisimas ukrainiečių, kaltinamų už šnipinėjimą Vokietijos ir Sovietų naudai. Didelis voliniečių skyrius išgabentas Varšavon, kur 75 jų atiduoti karės teismui.

Kovelio paviete dėl nepakeliamai didelių mokesčių valstiečiai sukėlė riaušes. Ukininkų minia įsilaužė į miestą. Tarp ukininkų ir policijos buvo tikras mušis, ir iš abiejų pusių buvo užmuštų ir sužeistų.

Kriokavos paviete prasidėjo streikas bernų.

Maskvoj Dabar Daugiau Valdininkų.

MASKVA, birž. 6 d. Suskaityta, kad dabar Maskvoje yra 1,511,045 gyventojai, iš kurių 1,354,754 yra maskoliai.

Darbininkų Maskvoj esą 219,000, valdininkų — 226,000, bedarbių — 95,000 ir namų tarnų —64,000. (Kadangi šie sudaro tik 604,000, tai ką veikia likusieji 907,045 gyventojai? Nejaugi jie butų kareiviai? Red.).

Reikia priminti, kad carų laikais Maskvoje buvo apie milijonas gyventojų; tada ten darbininkų buvo 416,000, gi valdininkų tik 164,000 ir namų patarnautojų 170,000.

Mirties Bausmė Daktarei

ODESSA, birž. 6 d. Ukrainos karės revoliucijinis tribunolas paskyrė mirties bausmę gydytojai Marijai Maidenovai ir trim kitiems už suorganizavimą šnipinėjimo Lenkijos naudai.

Apkaltinimas skelbė, kad Maidenova, budama vyriausia gydytoja Raudonosios armijos ligoninėje, su keliais oficierais sutaisė šnipinėjimą Pietinėje Maskolijoje. Ji spėjus perduoti lenkų štabui komumentus, pavogtus nuo raudonosios armijos aficierų, tarp kita ko ir tvirtovių planus. Tarpe pasmerktųjų yra ir generolas Komarov'as, Raudonosios Armijos artilerijos instruktorius.

Keturiems kitiems prasikaltėliams paskirta kalėjimo bausmė. Vyriausias Ukrainos tribunolas atmetė Maidenovos prašymą dovanoti.

"EGLĖS" ARTISTAI KOSTIUMUOSE.
Iš kairės dešinėn stovi: "Rimonas" vaidyla—J. C. Navadauskas; "Eglė," — V. Putvinskaitė; Orchestros dirigentas, — Profesor. Stuart Mason; "Žaltys, žalčių Karalius," — Mikas Petrauskas; "Baniutė", Vaidelytė, — M. Monikaitė.

Sovietai Tikisi Japonijos Pripažinimo.

MASKVA, birž. 9 d. Alexis Ivanovič Rykov, Sovietų valdžios galva, spaudoje pareiškė, kad Chinijos pripažinimas Sovietų ir Prancuzijos rinkimai yra svarbiausi Sovietams tarptautiniai įvykiai. Jis tikisi, kad su naująja Prancuzijos valdžia bus galima geriau susikalbėti, ir komercialiams agentams yra liepta vėl pradėti derybas su prancuzų firmomis. Rykov taipgi pareiškia, kad jis tikisi, jog Japonija paseks Chinijos pavyzdį ir neužilgo pripažįs sovietus.

Svarbus Darbininkams Teismo Išsprendimas.

WASHINGTON, D. C., birž. 9 d. Labai svarbų darbininkams išsprendimą šiandien paskelbė vyriausis Suv. Valstijų teismas per teisdarį Taftą. Tas išsprendimas yra, jog streikas nėra pramonės sulaikytojas (trade restrain).

Herkert and Meisel Trunk Co. buvo apskundus United Leather Workers' International Union skyrių No. 66 už streikavimą žemesniame teisme laimėjo, nes ten buvo išduotas prieš streikierius pirmai laikinas "injunction" (uždraudimas), paskui ir nuolatinis. Vienok vyriausis teismas atmetė distrikto teismo išsprendimą ir pareiškė, kad darbininkai turi teisės streikuoti.

Valia Uždrausti Gydytojui Užrašyti Alų.

WASHINGTON, D. C., birž. 9 d. Kongresas gali gydytojui uždrausti užrašinėti alų ir kitus salyklų gėrimus — taip išsprendė aukščiausiojo teismo teisdarys Sanford.

New Yorko James Everard'o bravorai ir Edward ir John Burke, įgabentojai, norėjo teismo pritarimo, kad Willis-Campbell aktas yra ne konstitucijonalis, vienok aukščiausiasis teismas atrado, kad Kongresas gali visokiais budais priversti pildyti Prohibicijos (18-ąjį) papildymą, kad alus ir salyklų gėrimai nėra vaistas ir kad tame akte nėra jokio laužymo asmeninės laisvės ir kad nelaužomas "penktasis papildymas" (fifth amendment) tai esą koaiškiausia.

Republikonų Konvencija be Entuziazmo.

CLEVELAND, O., birž. 9 d. čia prasidėjo Republikonų partijos konvencija, kad nominuoti nuo šios partijos kandidatus į Suv. Valstijų prezidentus ir viceprezidentus ateinančio lapkričio rinkimams. Susirinkimas nepaprastai tylus, nėra jokio entuziazmo, nė triukšmingų plojimų, koki paprastai budavo partijų susirinkimuose.

Į prezidentus Republikonų partija šįmet neturi kitų kandidatų, kaip tik dabartinį prezidentą Coolidge. Konferencijai liekasi tik paskirti jam draugą, kurs šale jo butų ant rinkimo tikietų kaipo kandidatas į viceprezidentus. Žinoma, Konferencija atsiklaus, kokį draugą Coolidge norėtų turėti, vienok ir Coolidge, ir Konferencija yra labai atsargus, kad nepastačius tokio žmogaus, kurs turi daug priešų, taigi kad nesusilpninus partijos įtakos į visuomenę.

Buvusioji Republikonų valdžia labai susikompromitavo su šmugeliais aliejum, degtine, krutamaisiais paveikslais ir tt., kad daugelis senųjų politikierių negali jau nė pasirodyti viešai, ir viskas, ką Coolidge gali, tai atmesti juos ir palikti Harding'o kreditui.

Susikompromitavus didžiausiems politikieriams, Konvencijoje nėra kam entuziazmas kelti.

Pinigų Siuntėjams

Airių Teisdariai Nemoka Airiškai.

LONDONAS, birž. 9 d. "Daily Mail" praneša, kad iš devynių teisdarių, paskirtų vyriausiam Dublino teismui, nė vienas nemoka Gaelic'ų (airių) kalbos, nors ta kalba yra to teismo oficialė kalba ir įstatai yra atspaudinti toje kalboj, drauge su angliškų vertimu. Tarp teisdarių yra Hugh Kennedy ir Timothy Sullivan, airiai, bet nė tie nemoka savo tėvų kalbos.

Užmušta 15 Anglekasių.

WILKES BARRE, PA., birž. 6 d. Loomis kasykloje Glen Alden Coal Co., Hanover priemiestyje šiandie buvo gazo eksplioziją. Yra žinia, kad 15 žmonių užmušta ir pora dešimčių ar daugiau sužeista. Toje vietoj dirbo 41 angliakasys. Manoma, kad nuo skaldymo šuvio užsidegė susirinkęs užkampyje gazas.

Federaliniam Iždė Lieka Daugiau Negu Tikėtasi.

WASHINGTON, D. C., birž. 9 d. Suv. Valstijų valdžia birželio 30 d. uždarys metines atskaitų knygas su didesniu perviršiu, nė kaip buvo tikėtasi, nes liks tarp $350,000,000 ir $400,000,000 — taip biudžeto biuro direktorius Lord šiandie pareiškė Coolidge'ui.

Darant šias sąskaitas, sako Lord, yra imta atidon ir tie 25 nuoš. nutraukimo nuo įeigų taksų, taipgi didesnės muitų mokestys.

Aršiausios Pusnys Montanoje.

MISSOULA, Mont., birž. 9 d. Kalispeli šiandien atsipeikėjo iš aršiausios sniego pusnies, kokią Flathead pakalnė kada nors turėjo. Į 24 valandas tiek pridrėbė sniego, kad pasidarytų 2.24 coliai vandens — tas sumuša visus iki šiol žinomus į 24 valandas prisnigimų rekordus.

Kanados Turtas $22,-195,000,000.

OTTAWA, birž. 9 d. Statistikos biuras praneša, kad Kanados apskaitomas turtas 1921 m. išnešė $22,195,000,000. Žemdarbystės turtas išnešė $7,982,871,126, arba arti 36 nuoš. viso turto.

Lietuvon Pinigų Siuntėjams Įspėjimas.

Nors ne kartą buvo skelbta kaip Lietuvos, taip ir Amerikos lietuvių laikraščiuose, kad tarp Lietuvos ir Amerikos Suvienytų Valstybių jau pereitais metais yra įvesta pinigų persiuntimo operacijos pašto perlaidomis ir tokis pinigų persiuntimo budas yra vienas iš geriausiųjų, nes siuntėjas yra garantuotas, kad jo siunčiamieji pinigai tikrai pasieks savo tikslo, ir niekuomet jie negali žuti.

Tačiaus su pasigailėjimu tenka konstatuoti, kad daugelis tautiečių gyvenančių Suvienytose Valstijose iki šiam laikui tebesiunčia pinigus Lietuvon registruotuose, paprastuose laiškuose ir net atvirose banderolėse tarpe atvaizdų (fotografijų). Taip siunčiami pinigai dažnai esti išimami nesąžiningais žmonėmis.

Siuntimas pinigų nors ir registruotuose laiškuose, nei kiek nėra garantuotas, nes einant Tarptautine Paštų Konvencija ir paštų taisyklėmis už įdėlius laiškuose Paštų Žinyba neatsako, nes įdėlis, priimant laišką pašte, netikrinamas. Todėl tokis pinigų siuntimas atneša žalos siuntėjams ir iššaukia nepasitenkinimus, bei įtarimus Paštų Žinybos tarnautojų iš visuomenės pusės.

Turint omenyj aukščiau pasakytą, Lietuvos Paštų Valdyba randa reikalo dar kreiptis į lietuvius gyvenančius Amerikoj, Suvienytose Valstybėse, įspėdama, kad apsaugojus nuo tos žalos, kurią patys pinigų siuntėjai netiksliai siųsdami pinigus sau padaro ir, kad išvengus bereikalingų įtarimų Paštų Žinybos tarnautojams, vienintėlis, tikras ir garantuotas budas pinigams siųsti Pašto perlaidomis.

Pašto perlaidas pinigams siųsti galima paduoti kiekvienoj Suvienytų Amerikos Valstybių pašto įstaigoj; ten pat tuo reikalu galima gauti visas informacijas.

Lietuvos Paštų Valdyba tikisi kad šitas įspėjimas atkreips suinteresuotųjų domę ir ateityje visi nėtobulumai pinigų persiuntime bus prašalinti.

Kitų laikraščių prašoma šį persispaudinti.

Lietuvos Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdyba.

Aukos Apsigynimo Fondan.

Gerbiamas J. Spakauskas, Woodhaven, N. Y. $2.50.

Sandaros 29 kuopa Detroit, Mich. $18.00.

Gerb. K. A. Makarevičius, New Haven, Conn. $10.00.

Sandaros 55 kuopa, Wilkes Barre, Pa. $10.00.

Sandaros 24 kuopa, Montello, Mass. $9.00.

Viso šiuom kartu $49.50.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 84 kp., Pittsburgh, Pa.:
Martinas Staniškis,
Jonas Povilonis,
Juozas Alinskas.

A. PLEVOKO ŽODIS SANDARIEČIAMS.

Gerb. A. Plevokas, kuris netik kad yra žymus narys, užsimoka savas mokestis, bet sykiu visados remia Sandarą ir gausiomis aukomis. Štai atsilankė Sandaros Adm. ir paklojęs dolerinę sako: Ši dolerinė lai buna Sandaros reikalams, lai kiekvienas Sandarietis taip padaro, tai į mėnesį laiko, kaip bematant, Sandara atsistos ant tvirčiausios papėdės, galės įrengti moderniška spaustuvę ir naujoji Valdyba užėmus vietas, galės sekmingai varyti darbą pirmyn!

Tad sveikiname Plevoką už tokį jo pareiškimą ir tikime, kad ir daugiaus atsiras Sandariečių, kurie taip pat padarys.

Sandaros Adm.

KUOPŲ VIRŠININKAMS.

Kadangi su liepos pirma diena visus Sandaros Administracijos reikalus parvesiu naujam Sandaros Sekretoriui p. V. M. Čekanauskui, tai iki minėtos dienos butinai reikia sutvarkyti visus reikalus. Tad kuopų viršininkai ypatingai raštininkai peržvelgkite kuopų knygas ir patikrinkite, kaip nariai stovi su mokestimis. Kurių narių mokestys užsivilkę, pasistengkite kaip galite greitai juos matyti ir gauti mokesčius arba praneškite Centrui, ką su jais daryti, ar jie užsimokės, ar laikraštį sulaikyti. Tas dėl tvarkos ir pasekmingesnio darbo Centre butinai yra reikalinga, nes be mokesčių žinote, kad ilgai laikraštį negalima siuntinėti. Tad, gerbiami Sandariečiai, kurių mokestys pasibaigė, pasistengkite šiame mėnesyje užsimokėti, kad laikraščio siuntimas nesusitrukdytų.

Sandaros Adm.

'SANDAROS' SKAITYTOJAMS

Visiems "Sandaros" skaitytojams, kurių mokėstys pasibaigė, pasiuntinėjom pranešimus, tad gavę pranešimą malonėkite atnaujinti prenumeratą arba tame reikale pranešti Adm.

Taipgi pasiuntėme pranešimus visiems tiems, kurie siunčiate "Sandarą" Lietuvon apie jų prenumeratos pasibaigimą, malonėkite kaip galima greitai atnaujinti, kad laikraščio siuntimas nesusitrukdytų ir Tamistų giminės bei draugai neliktų be laikraščio. Tas butinai yra reikalinga padaryti šiame mėnesyj, kadangi Sandaros Administracijoj darosi permainos.

Sandaros Adm.

SIUNČIANTIEMS "SANDARĄ" LIETUVON.

Kaikurių užrašiusių "Sandarą" Lietuvon prenumerata yra pasibaigusi ir užrašytojų pas mus yra klaidingi antrašai, kurie persikėlė gyventi kiton vieton. Mokestis yra pasibaigus žemiaus pažymėtoms ypatoms Lietuvoje ir kurie jiems esate užrašę, malonėkite atnaujinti. Butent: S. Žardeckui, Vilkaviškio apskričio; S. Veličkai, Alytaus apskr.; P. Večkiui, Alytaus apskr.; J. Vaičiunui, Biržų aps.; J. Stankevičiui, Senapilės apsk.; A. Prelgauskiui, Panevėžio aps.; J. Packevičiui, Marijampolės apskr.; A. Murzai, Šiaulių aps.; G. Lebednikui, Alytaus apskr.; A. Kirvelavičiui, Seinų apskr.; K. Vyšniauskui, Kaunas; V. Daugelaičiui, Vilkaviškio apskr.; K. Blauzdienei, Ukmergės apsk.; P. Bakanauskui, Kauno apskr.

Minėtų ypatų prenumerata pasibaigė ir neturime teisingų antrašų pranešti prenumeratoriams. Tad, kurie jiems esate prenumeravę, malonėkite atnaujinti, kad Tamistų giminės bei draugai neliktų be laikraščio.

Sandaros Adm.

MOKSLEIVIO PRAŠYMAS.

Pereitą kartą "Sandaroje" buvome įdėję porą laiškų, kuriuose moksleiviai prašo musų laikraščio. Štai ir vėl vienas neturtingas moksleivis, kuris siekia prie mokslo ir neturi lėšų sau laikraštį įsigyti rašo mums:

Radviliškis,
1924-V-14 dien.

Gerbiamieji!

Šiuo kreipiuosi į Tamstas su prašymu. Esu neturtingų tėvų vaikas, mokinuosi Radviliškio progimnazijoje. Gerbiamieji, atsiųskite man laikraštį "Sandarą," tai yra vienas populiaringiausias laikraštis Amerikoje. Pasigailėkit moksleivio, vargstančio Lietuvoje. Kaip skaudu man širdį matant mano draugus skaitant tą puikų laikraštį "Sandarą," tie laimingi, katrie turi gimines Amerikoje, o aš vargšas nieko neturiu. Pasigailėkit manęs, neatmeskit mano prašymą, o aš Tamstoms atsilygindamas prisiųsiu žinučių iš Lietuvos. Su pagarba Radviliškio Progimn. moksleivis

Pranas Žurauskas.

Iš šio laiško matome, kaip Lietuvos žmonės, ypač jaunimas, įvertina musų laikraštį ir kaip jie jo pageidauja. Tad mes, Sandariečiai, kurie jau nuo seniai dirbame kultūrinį darbą, turime išgirsti tą moksleivių balsą ir kiekviename kuopos susirinkime, kiek kuris išgalime: po centą, kas 5c., kas kiek daugiaus ir per visas kuopas susidarys kas mėnuo po kelis dolerius ir bus galima siuntinėti keliems moksleiviams.

Priegtam noriu pastebėti, kad Sandariečiai nepamanytų, kad tai yra kokis aukų ubagavimas, visai ne. Tamistos žinote gerai, kad šimtus egzemplierių siuntinėti be apmokėjimo Centras nepajiegia, tad ant kiek Centras gaus paramos nuo Sandariečių, ant tiek Lietuvos neturtinga moksleivijai galės teikti to dvasinio peno.

Tad pagalvokime visi, nes čia musų visų bendras reikalas ir vienodas turi buti jausmas link moksleivijos. **Sandaros Adm.**

PRAŠO KNYGŲ.

NAUDŽIAI, Šakių apskrities, Sintautų valsčiaus. Šioje apylinkėje yra susitvėrus Valstiečių Liaudininkų kuopa, kurioje priklauso apie 50 narių. Kuopa turi įsteigus knygynėlį, kuriame yra 400 knygų. Bet daugelis knygų pasenę, neatsako dabartiniam momentui ir tt. Kuopos nariai buvo užsidėję sau prievoles kiekvienas kuopos narys privalo kas metai nupirkti vieną gerą knygą, padidinimui knygyno. Bet pragyvenimui įbrangus, daugumas narių dėl neturto nepajiegė to atlikti. To nežiurint, skaitytojų skaičius vis daugėja. Knygyno valdyba, turėdama gerų norų patenkint visuomenės reikalą vimus, o nepajiegdama tai padaryti, kreipia domę Jusų, Amerikos lietuviai — turėdami atliekamų knygelių aukokite. Įpatingai pageidaujama knygos apie sveikatą, nes tokių leidinių pas mus dar nėra. Iš Jusų aukų mes turėsime didžiausią naudą ir liksime Jums amžinai dėkingi.

Knygyno valdybos pirm.

Jonas Petrikas.

Siųst knygas reikia šiuo adresu: Šakių apskritys, Sintautų valsčiaus, Naudžių kaimas, Knygyno vedėjui, Jonui Petrikui.

PITTSBURGH, PA.

Sandariečių veikimas.

36-ta kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą birželio 1 d. L. M. D. Name. Nutarta per vasarą mėnesinius mitingus laikyti šiokiais vakarais — kas pirmas utarninko vakaras kožno mėnesio. Taip pat nutarta parašyt atvirutes tiems nariams, kurių mokestys užsivilkusios. Buvo daug svarstyta, ar nebut galima visoms 4 kuopoms surengti piknikas liepos 4 d., bet pasirodo, kad daug rengiama tą dieną, tai palikta komisijai rupintis ant kokio nedėldienio, gal bus galima surengt.

43-čia kuopa rengia pikniką birželio 29 d. Amsiejaus farmoj, McKees Rocks, Pa. ir žada sumušt rekordą su pasveikinimu Sandaros jubilėjui. Kiek man teko patirti, tai northside žemaičiai išsireiškė: sako, tai nieko, kad mes Seimui nepasiuntėme pasveikinimą ir aukų, mes pasiųsime ir pačiam vidurvasaryj, kad Sandara galutinai atsikratytų Garmaus ir jo kartuvių. Moterų kuopa turbut vėl prie ko slapčia rengiasi, nes tai moterėlių paprastas šposas ką nors išnežinių surengt.

Penn. avės nors jauna kuopelė, bet darbuojasi, kad pirmiausia kuopoj sukelt kapitalo, tai rengia dovanas, mano turėt pikniką šią vasarą ir taip pat pageidauja, kad visos 4 kuopos ką nors surengtų iškruvos.

Taigi, aplamai imant, Sandaros kuopos Pittsburge kruta, juda kiek tik aplinkybės leidžia.

Sandarietis.

BALTIMORE, MD.

Sandaros 5 kp. piknikas.

Birželio 29 d. š. m. bus milžiniškas piknikas ant Stasio Padvarskio "šioro," Curtis Creek, Md. Kviečiami visi, o ypatingai prielankųs savo tautą čielybėje palaikyti. Šokikai dovanas laimėti galės ateiti į salę. A. M. Kurelaičio partner vasarnamio. Prie to bus naujas laimėjimas, žmogus visiems pažįstamas persimainys į nepažįstamą ir kas jį pažįs, tas gaus dideles dovanas. Malonėkite skaitlingai susirinkti.

Kp. Korespondentas.

BALTIMORE, MD.

Gegužės 30d. buvo A. L. T. Sandaros 5 kp. mėnesinis susirinkimas. Perskaičius protokolą, pasirodė, kad reikia išklausyti raportą iš buvusio Sandaros seimo. Taip kaip jau Seimo protokolas tilpęs laikraštyje, tai delegatui kaip ir neliko kas pasakoti, išskiriant keletą žodžių, t. y., kad buvo vienas iš buvusių kadaise gražių seimų. Prieto pagirta Worcesterio lietuviai bei jų geraširdystė ir nepaprastas vaišingumas. Toliaus kuopos komisija surengti pikniką pranešė, kad piknikas rengiamas ant birželio 29 d. ant St. Padvarskio šioro. Po sąvaitės, ar dar vėliaus bus rengiama ir kitas. Kuopa susilaukusi gerų veikėjų, pradės atsistoti ant kojų. Malonu ateiti į susirinkimus, kuomet draugiški kuopiečiai. Lai gyvuoja toks susipratimas!

Kp. Korespondentas.

PIKNIKAI IŠ MADOS.

BALTIMORE, MD. Gegužės 31 d. Benkert's darže Jaunų Vyrų Kliubo buvo piknikas. Tame pačiame darže keleri metai atgal į piknikus prisirinkdavo perdaug žmonių, šiandie kaip ant liekarstvos, ir minėtame piknike buvo tik desėtkas-kitas jaunuolių, o senieji sėdėjo namuose ar kitur kur. Tas parodo, kad daržuose piknikų rengti ne apsimoka. Rengimai sekasi pavandeniais, "šioruose." Mat kas paseno, tai paseno.

A. Kurelaitis.

"Eglė, Žalčių Karalienė"

(Nuo Sandaros Korespondento)

Bostonas yra garsus Amerikos įstorijoj. Bostone Jurgis Vašingtonas (George Washington) galutinai sumušė anglus ir Bostone liko apskelbta Suvienytų Valstijų Nepriklausomybė.

Taipgi Bostonas lieka žymus ir Amerikos lietuvių istorijoj, nes Bostone ilgiausį laiką gyveno musų muzikos Tėvas, gerb. kompozitorius p. Mikas Petrauskas. Reiškia, Bostonas buvo tarytum tas šaltinis, iš kurio, dėka musų Mikui, tekėjo po plačiąją Amerikos lietuvių visuomenę lietuvių muzikos akordai, bei jo kompozicijos, dainos, gaivinančios lietuvio išeivijoje gyvenančio krutinę.

Bet negana dar to, štai 1924 metais gegužės 30 dieną Bostonas liko tuomi, kad jo vardas aukso raidėmis liko įrašytas Lietuvių Istorijoje, nes tą dieną, triusu "Gabijos" ir žymiųjų Amerikiečių dailininkų, perstatyta Pirmutinė Lietuvių Tautos Opera, tai yra musų kompozitoriaus Miko Petrausko Šešių Aktų Opera "Eglė, Žalčių Karalienė."

Kadangi, kaip minėjau, yra pirmutinė Lietuvių Tautos Opera, kurią Bostoniečiams pirmiemsiems buvo garbė perstatyti, tad ir pažvelgsime kiek plačiau į Operos turinį, jos perstatytojus bei į tą visą įspudį, kokį darė į susirinkusius jos perstatymą matant.

Apie 1 val. po pietų, kaip tik atidarė Broadway Teatro duris, jau minia lietuvių kaip vietinių taip ir iš apielinkės laukė. Vėliaus buriais pradėjo rinktis. Viso į perstatymą susirinko 1,300 su keliais, kurių tarpe buvo daugelis dailės mylėtojų iš Cleveland, Ohio, Chicago, Ill., R. I., Conn., New Yorko ir kitų valstijų.

Dabar einant prie paties perstatymo visų pirmiausiai, turime pastebėti, kad rolės buvo dainuojamos sekančiai:

Žaltys, Žalčių Karalius, vandenų dievaitis, tenoras, MIKAS PETRAUSKAS.

Gulbė-Dievaitis, sergėtojas žmonių, Žalčio prietelius, tenoras K. Kriaučiunas.

Vaidievutis, ukininkas, teisingas žmogus, basso cantante, A. Bačiulis.

Audronė, jo pati, žemas mezzo sopranas, Z. Neviackienė.

Rustulis, jų sunus, žiaurus, baritonas, P. Kripaitis.

Vainys, jų sunus, švelnus, tenoras, P. Apšiega.

Auske, jų duktė, kontraltas stambaus budo, J. Vynkšnaitė.

Gražutė, jų duktė, mezzo-sopranas, aukštas, Prieteliško budo, S. Vaitkaitė.

Eglė, jų duktė, paklusnaus likimui budo ir plačios meilės. Aukštas sopranas, V. Putvinskaitė.

Žalčio ir Eglės vaikai:

Kernius, 7 metų, E. Neviackutis,

Mildė, 9 metų, A. Mockiutė.

Rimonas, apysenis vaidyla, basso profondo, J. C. Navadauskas.

Baniutė, vaidelytė, aukintoja Vaizgančio šventėje, sopranas, M. Monikaitė.

Gegutė, (visą laiką dainuoja už scenos), sopranas M. Monikaitė.

Dievas Akapirmas, (balsas iš debesų) bassas gilus, N. N.

Vaidelytės patarnautojos: A. Bratienaitė, G. Norkuniutė, A. Navickiutė, M. Ivanauskiutė.

Pavasario praneštojos: O. Palubeckienė, A. Kasparaitė.

Šokikės, Dievui Ragučiui šoka šokį: O. Kaliutė, A. Kontrimiutė, J. Koriniutė, M. Senukevičiutė.

Kaimynai, kaimynkos, Mergaičių choras, Dvasių choras ir tt. Gabijos Choras.

Taipgi ir Simfonijos Orchestra iš 32 ypatų, kuriai, taipgi ir Operai vadovavo Stuart Mason, Naujosios Anglijos Konservatorijos Profesorius.

Tai matome, kad žymiausios dainininkų spėkos buvo sutrauktos netik iš vietinių, bet ir tolimų kolionijų.

Pirm pradedant operos perstatymą, orchestra sugriežė Amerikos Himną.

AKTAS I.

Scena vienoje pusėje perstato lietuvišką namą, kitoje girią. Ankstybas rytas.

Įeina Vaidievutis su Audrone, vėliaus Rimonas ir mergaitės, kurių tarpe Auskė, Gražutė ir Eglė. Ateina dainuodamos pavasario dainas. Rimonas pasakoja apie praeitį ir dievus. Kaimynai garbina dievus: Pergrubį, Perkūną ir Švaistyklį. Ateina pavasario praneštojos. Užteka saulė. Visi džiaugiasi sulaukę pavasario ir linksmai dainuoja. Čia malonios dainų meliodijos susilieja su Simfonijos stygų akordais ir žmogaus krutinę tarytum kas tokio nematomo, tik jaučiamo, glostyti glosto ir priverčia pamiršti kasdieninio gyvenimo kartybes. Čia tave žavi muzika ir dainos. Čia tu matai vaizdą, kaip senovėje musų bočiai garbino Dievus, kokis jų buvo tikėjimas, žodžiu sakant, prieš tavo akis atsivėrė platus gyvenimo vaizdas iš praeities ir dabarties.

Po tų dievmeldysčių, po prašymų Lietuvos senovės dievų, kad jie suteiktų gausą pasėliams ir žmonių darbams, Vaidievutis pakviečia kaimynus pas save į namus.

Ateina žaltys ir Gulbė-dievaitis. Žaltys, įsimylėjęs į Eglę, tai pasisako Dievaičiui. Čia Gulbė-Dievaitis pareiškia moteries galę, kaip jos užkariauja vyrų širdis ir pareiškia žalčiui, kad jei jis negali gyventi be Eglės ir kankinasi dėl jos, kad, kaip ji ateis uogauti, pasiimtų ją ir vestųsi pas save.

Žaltys tam priešinas. Jis pareiškia, kad jis nesutinkąs su prievartos meile. Jis pareiškia, kad tik tada jis sutiks ją vesti, jei jam, žalčio pavidale apsireiškus, ji pasižadės. Tolesniai seka žalčio ir Gulbė-Dievaičio duetas, kur apdainuoja Eglės gražumą. Šis duetas perstato jaunystės svajones, kaip vienas kitą įsimylėjęs persistato sau neapsakomoje grožybėje ir skaistybėje pirm susituokimo.

Šiame akte svarbias roles dainavo: A. Bačiulis, Z. Neviackienė, J. C. Navadauskas, M. Petrauskas ir K. Kriaučiunas. Kadangi minimi musų scenos žvaigždės jau ne pirmą kartą mums yra girdimi, tad šį kartą savas užduotis atliko gerai. Jie savo išlavintais balsais žavėjo skaitlingą minią ir visais savo nudavimais, parodė ne kokį vaizdą, bet naturalį gyvenimą. Už taigi pirmasis aktas baigėsi su gausiais aplodismentais.

AKTAS II.

Scena perstato girią. Matosi žaliuojanti medžiai ir krumai su raudonomis uogomis. Pasigirsta dainos garsas girioje — tai burys uogaujančių merginų dainuoja: "Po gojalį vaikštinėjam žemuogeles rankinėjam, klausomės paukštelių čiulbančių."

Prisiartina burys mergaičių, kurios renka uogas ir apdainuoja gamtos grožybes ir paukštelių čiulbėsį. Čia vaizdas daro nepaprastą įspudį. Mergaičių apsirengusių Lietuvos tautiniais rubais, skambančios dainos susipynusios su orchestros stygų akordais, tarytum perkelia žmogų į gyvenimą Lietuvon. Tarytum tuos mergaičių burius matai Lietuvos girioje dainuojant, o simfonijos skambančių stygų balsus, tarytum balsas tų įvairių paukštelių, kurie čiulba Lietuvos giriose. Šio vaizdo laiku pažvelgus į susirinkusios publikos veidus patėmyji, kad jie savo mintimis labai toli yra nukeliavę. Kad jiems prieša akis stovi tie jaunystės gyvenimo Lietuvoje vaizdai; tarytum girdimi tie balsai čiulbiančių paukštelių ir balsai dainų skambančių per Lietuvos laukus.

Vėliaus mergaitės beuogaudamos nueina toliau ir ateina Auskė, Gražutė ir Eglė. Kadangi šiltas vasaros oras, tai jos nuo savo pečių nusimeta drobules ir linksmai dainuodamos renka uogas. Čia, joms nematant, atšliaužia žaltys ir užšliaužia ant Eglės drobulės. Mergaitės, pamačiusios, išsigąsta ir nežino, ką daryti. Čia žaltys žmogaus balsu prakalba ir pareiškia, kad jo pavidalo neišsigąstų ir prašo mergaičių, kad viena pasižadėtų buti jo pačia. Mergaitės, trys seserys, budamos dideliame išgastyje, nežino ką daryti: viena kitą ragina pasižadėji, bet visos bijo. Pagalios prieina pre tos išvados, kad Eglė yra vyriausė ir ant jos drobulės guli žaltys, tai ji ir turi pasižadėti. Gi žaltys jas drąsindamas tarp kitko sako-dainuoja:

"Širdingai mylėsiu,
Gerbsiu ir godosiu,
Ir bangose meilės,
Lepinsiu, čiuliuosiu,
Supsiu ir liuliuosiu.
Iš meilės žodelių,
Tau vainiką pinsiu,
Ir skambiom dainelėm
Aš tave linksminsiu."

Eglė, seserų spiriama pasižadėti įeina į kėblą padėtį. Pasižadėti žmogui, tokiame baisiame pavidale esanšiam, pati nežino kam. Pagalios pasižada. Žaltys pareiškia, kas jis yra. Tuomi antrasis aktas baigiasi.

Šiame akte mums nemirtiną vaizdą davė Gabijos merginų choras ir panelės V. Putvinskaitė — Eglė, J. Vynkšnaitė — Auskė, ir S. Vaitkaitė — Gražutė, kurios išlavintais balsais žavėjo ir žalčiui pasirodžius labai tinkamai dramatizavo, kada vienai iš jų reikėjo pasižadėti nežinomai ypatai. Užtaigi gavo gausių aplodismentų ir paliko publiką didėliai užinteresuotą, kas išeis iš to pasižadėjimo.

AKTAS III.

Vaidievučio namų šeimyna. Visi bendrai tariasi, kaip sutikti žalčio atsųstąjį piršlį. Sugrįžta Auskė, kuri buvo pasiųsta pas raganą Meliotą klausti patarimo, kaip butų galima išgelbėti Eglę pasižadėjusią žalčiui. Auskė praneša, kad ragana patarė, vieton Eglės, žalčiui duoti žąsį. Ateina Audronė ir praneša, kad piršlys atvažiuoja. Įeina piršlys, Gulbė-Dievaitis ir persistato, kas jis yra. Vaidievučio šeimyna paklausydami raganos patarimo, jam duoda žąsį. Gi tuo pačiu sykiu Gegutė kukuodama pasako, kad jis vežasi žąsį. Gulbė-Dievaitis sugrįžta ir reikalauja Eglės. Vaidievutis atsiprašo ir pareiškia, kad tą juokais padarė.

Dar kartą norėdamas apgauti piršlį, vieton Eglės, duoda Auskę. Bet ir vėl Gegutė pasako. Grįžta Gulbė-Dievaitis ir reikalauja, kad butų atvestos visos trys dukterys, o jis pats suras, kuri Eglė. Čia tėvai mato, kad dukterį išgelbėti negalės. Reikia ją išleisti, nežinant kur ir už nežinomo žmogaus, Žalčio pavidale apsireiškusio. Eglė atsisveikina tėvą, motiną, brolius ir seseris. Pas visus neapsakomas persiskyrimo gailėstis. Eglė dainuoja atsisveikinimo dainas, gi orchestra pritaria verkiančiais stygų akordais, kas publikai padaro labai didelio įspudžio. Pažvelgus į publiką tenka patėmyti ne vieno akyse žibančias ašaras. Čia reikia pastebėti, kad kaip Bačiulis, Neviackienė, Putvinskaitė, Vynkšnaitė, Vaitkaitė, Kripaitis ir Apšiega, savas užduotis atliko tinkamai ir visi naturaliai atrodė, kaipo vienos šeimyros nariai.

AKTAS IV.

Žalčių Karaliaus namai ežero dugne 15 metų praėjus. Eglė džiaugiasi savo laimingu gyvenimu. Ateina Gulbė-aDievaitis. Eglė pasisako, kad ji rengiasi į svečius pas savo tėvus. Ateina žaltys. Gulbė-Dievaitis praneša, kad ant žemės viskas blogai, nes žmonės spaudžia šliužius už ką pastarieji rengiasi atkeršyti. Žaltys pastebi Gulbė-Dievaičiui, kad už blogą blogu nereikia mokėti. Eglė nuėjus atsiveda vaikus, kad atsisveikinti su savo mylimu vyru. Čia eina atsisveikinimas. Tarp kitko žaltys sako:

"Tu mano Egluže,
Mano karaliene,
Ilgu bus be tavęs
Ežero dugne.
Laimingai keliauki
Savo tėvyškėlėn,
Ir laimingai grįžki
Ežero gelmėn."

Eglė atsako:

"Mano tu valdone,
Mano brangus vyre,
Stengsiuos greit sugrįžti
Židinin namų."

Šį duetą daugeliui Amerikiečių lietuvių teko girdėti, kada gerb. Petrauskas važinėjo su koncertais ir jį dainavo kaip su p-le Putvinskaite, ponia Pociene ir kitomis žymiomis dainininkėmis. Jis paprastai dainuojamas darydavo didelio įspudžio publikai. Na o dabar, kada jis stojosi gyvenimo vaizde, kada, taip sakyt, prie jo prisidėjo naturalio gyvenimo reiškinys, tai jau sunku yra išreikšti, kokį jis įspudį padarė. Čia prie jo nepaprastai malonaus skambėsio kada prisidėjo simfonijos akordai, kiekvieną užžavėjo ir kiekvienam spaudė iš akių ašaras. Kada šis atsisveikinimas baigėsi su ketvirtojo akto pabaiga, tai gerb. Petrauskas likos apdovanotas gyvų gėlių dideliais bukietais, kuriuos jam suteikė: "Gabija", Dr. H. Brenan, Miss. E. Williams, adv. F. J. Bagočius ir profesorius Clemant Lenom. O panelei Putvinskaitei Gabija. Čia mes matome, kad musų kompozitorius gavo garbės dovanas ir nuo žymių Amerikonų.

Šiame akte šauniai pasirodė: gerb. M. Petrauskas, p-lė V. Putvinskaitė ir K. Kriaučiunas.

AKTAS V.

Vaidievučio namai. Laikas — 15 metų praslinkus. Vaidievučio dukterys nuometuotos. Apeigose dalyvauja vyriausia kunigė Vaidelytė Baniutė ir kunigas Rimonas. Taipgi visa Vaidievučio šeimyna ir kaimynai.

Čia ytin gero įspudžio daro Baniutė (p-lė M. Monikaitė), apsirengus baltais rubais, su žaliu vainiku ant galvos. Viena mergaičių laiko gražų žiurstą, kurį vėliaus pririša Baniutei; antra mergaitė laiko išleistą ilgą, geltoną-raudoną-žalią kaspiną. Eina atatinkamos ceremonijos.

Tolesniai visi geria, valgo ir Dievą Ragutį garbina. Butent:

"Oi, Raguti dievulėli,
Duok mums gardų gėrimėlį,
Kad miegotum ir sapnuotum
Ir Ragutį garbavotum..."

Vėliaus šokis Dievui Ragučiui Visi garsiai dainuoja, orchestra grausmingai griežia, o šokikės savo šokiu su piestuvais mušdamos tam pritaria. Šis šokis padarė didelio įspudžio, ytin buvę Amerikonai gavo didelio įspudžio.

Rustulis praneša, kad žalčio pasiuntinys pranešė, jog Eglė su vaikais parvažiuoja į svečius. Visi pasitinka Eglę. Kokis pas visus džiaugsmas ją sulaukus. Ytin kokis yra džiausmas tėvo su motina, kad savo dukterį, patys nežinodami kur išleidę, sulaukė pas save į svečius esančią linksmą ir laimingą. Čia orkestra griežia linksmas meliodijas, o iš visų linksmų veidų skamba linksmų dainų žodžiai. Visi džiaugiasi, linksminasi.

Šiame akte didelio įspudžio darė šokikės Dievui Ragučiui šokį šokdamos: O. Raliutė, A. Kontrimiutė, J. Koriniutė, M. Senukevičiutė, kurios šoko su piestuvais labai sutartinai ir įspudingai. Taipgi ir Eglės su vaikais: Kernius, — R. Neviackutis, Mildė, — A. Mockiutė atsilankymas.

AKTAS VI.

Scena perstato ežerą. Iš abiejų pusių matosi giria. Eglės broliai, Vainys su Rustuliu, iš Eglės vaikų išgavę paslapties žodžius, kaip žaltį iššaukti iš ežero, ateina su dalgėmis, susitarę jį nužudyti. Jiems pareiškus tuos paslapties žodžius, žaltys išlenda iš ežero ir jie jį sudalgėmis nukirtę nubėga.

Grįžta Eglė su vaikais. Jai pareiškus paslaptingus žodžius, pasirodo kraujo putos, kas reiškia, kad žaltys yra žuvęs.

Čia Eglė pagauta didelio gailesčio klausia, kaip tas atsitiko. Žaltys iš ežero gelmės pareiškia, kad tą padarė jos broliai. Pasigirsta Dievo Akapirmo balsas ir dvasių choro balsas, gi Eglė su vaikais tuo pačiu sykiu pavirsta į medžius.

Prie operos pabaigos, Simfonijos orchestros vadui Profesoriui Stuart Mason liko įteiktas gyvų gėlių bukietas. Opera pasibaigė orchestrai griežiant, visiems choristams, aktoriams ir visai publikai giedant Lietuvos Himną.

Pati opera yra mitologinio pobudžio, kurioje perdėm eina vientik dainavimas. Dainų meliodijos labai gražios ir muzika tikrai lietuviška, kas sudaro labai didelio įspudžio ir žavėte žavėja klausytojus.

Parašydamas šią operą, musų gerb. kompozitorius Mikas Petrauskas suteikė neįkainuojamos vertės dovaną musų Tautai.

Šiandieną, kada rengiasi grįžti tėvynėn, parveš Lietuvai gražią dovaną, kurią gal tik istorikas pajiegs tinkamai įvertinti.

Žymesnieji Amerikonai, kurie dalyvavo šios operos perstatyme, išsireiškė, kad, girdi, jus, lietuviai, pralenkėte dailės žvilgsniu net ir Ameriką, nes Amerika, ta garsi šalis, neturi tokių operų, kokias jus turite.

Tad sveikiname kompozitorių M. Petrauską, atlikusi tokį milžinišką darbą. Taipgi sveikiname Gabiją, kuri nepasigailėjo padėti tiek daug triuso šios operos perstatyme ir suteikdama So. Bostono ir abelnai Amerikos lietuviams šį istorinį įvykį — pirmiems pamatyti pirmutinę musų tautos operą.

Taipgi sveikiname visus dainininkus, kurie taipgi daug triuso padėjo tinkamai išsilavindami, kurie teikė nemirtino įspudžio.

K. J. PAULAUSKAS.

Francois Coppe'e.

Substitutas

(Pabaiga)

Jean-Francois žiurėjo kiek laiko tylėdamas, ir pirmu kartu jo laukinėj prigimtyj susidariusių iš vienų instinktų ir apetitų, susijudino koks misteriškas jausmas. Jo širdis, ta kieta širdis, kurios niekad negalėjo sujudinti kalėjimo sargo nė lazda, nė rimbas, dabar pradėjo plakti kone užtroškindama jį. Prieš šią regyklą, jo kudikystės vaizdą, jo akys užsimerkė iš gailesčio, ir sulaikydamas smarkų sumojimą, pilnas graudinimosi kančių, jis greitai nuėjo šalin.

Žodžiai parašyti ant juodos lentos grįžo į jo mintį.

"Gal nėra da vėlu — jis suniurnėjo: — Kad aš galėčiau valgyti teisingai baltą duoną, kaip kiti valgo ir miegot naktimis be baimės! Šnipas, kuris dabar galėtų mane pažinti, butų tikras velnias. Mano barzda, kurią aš užsileidau, vėl užaugo stipri ir tiršta. Gali pasislėpti už šio skruzdyno, ir darbo nestokuoja. Kiekvienas, kurs iš kalėjimo kančių išeina gyvas, yra smarkus ir stiprus, aš išmokau laipioti kopečiomis su našuliu ant pečių. Čia visur stato namus, ir murininkams reikia pagelbininkų. Trys frankai už dieną, ir aš niekad tiek nesu uždirbęs. Kad tik jie mane užmirštų — to tik aš reikalauju."

Jis pildė savo drąsų nutarimą ir buvo jam ištikimas; už trijų mėnesių jis buvo visai kitas žmogus. Perdėtinis vadino jį geriausiu darbininku. Po ilgos dienos praleistos ant kopečių, saulės kaitroje, dulkėse, tovienio besilankstant, kad paimti iš apačios paduodamą akmenį, jis pareidavo namo į valgyklą su skaudamomis strėnomis, su apsunkusiomis kojomis ir pastirusiomis rankomis, su akimis pridrėbtomis kalkių, bet patenkintas savim ir su sunkiai uždirbtais pinigais įrištais mazgelin į skepetaitę. Jis dabar vaikščiojo nieko nebijodamas, nes balta kalkių kaukė slėpė jį. Ir jis pastebėjo, kad policija labai retai daboja tikruosius darbininkus. Jis buvo tylus ir blaivus. Jis tvirtai miegodavo pailsusio miegu. Jis buvo liuosas.

Antgalo didžiausias atlyginimas — jis susirado draugą!

Tas draugas buvo murininkas, kaip ir jis, vardu Savinien, mažas raudonveidis kaimietis nuo Limoges, kurs atėjo į Paryžių su ryšuoliu ant lazdos virš pečio. Jis šalindavosi smuklių ir sekmadieniais eidavo į bažnyčią. Jean-Francois'ui jis patiko dėl jo atvirumo, nekaltumo ir teisingumo — ką viską pats jis buvo seniai pražydęs. Jo jausmas buvo gilus, sulaikomas, išsiduodantis tik rupestingumu lyg tėvo. Pats Savinien, lengvo ir saumylio pobudžio, leido dalykams eiti savu keliu, tik pasigėrėdamas, kad rado draugą, lygiai neapkenčiantį kabaretų. Šiuodu draugu gyveno viename ruime, švariai išpuoštame, bet jų pinigai buvo nedideli, tad jiedu buvo priversti prisiimti trečią darbininką, seną žmogų iš Auvergne, blaivų ir stropų, kurs surado budus kaip taupinti menką uždarbį, kad pirkti žemės namie.

Jean-Francois ir Savinien vargu kada persiskirdavo. Sekmadieniais ir šventadieniais jiedu išeidavo į Paryžiaus priemiesčius ilgai pasivaikštinėti ir valgydavo po medžiais vienoje tų kaimo restoracijų, kur yra daug grybų dažinyje ir nekalti galvosukčiai lėkštės dugne. Bevaikštinėjant, Jean-Francois prašydavo draugo papasakoti apie tuos dalykus, kurie nežinomi mieste gimusiems. Jis sužinojo vardus medžių, gėlių ir augalų; jis klausėsi tukstančių smulkmenų apie sunkius kaimo darbus: rudens sėją, žiemos darbą, puikias šventes ir pabaigtuvių puotas; apie spragilų dunksojimą į grendimą, tarškėjimą malunų ant upelio kranto, apie vedamus girdyti arklius, medžiojimą anksti rytą miglose; ir, labiausiai, apie ilgus vakarus prieš liepsnojančių vynmedžių žagarų ugnelę, kur pasakojama stebėtinos pasakos. Jis atrado savyje vaidentuvės šaltinį, kurio pirmiau visai neprijautė, mėgo kalbėti apie šiuos daiktus, taip malonius, taip vėsius, taip vienodus.

Kai kada jam užeidavo baimė, kad Savininen'as nesužinotų jo praeities. Kartais netyčiomis išsiveržd avo negražus žodis, nepadorus gestas — palaikai jo pirmesnio šlykštaus gyvenimo, ir jis jausdavo sopulį žmogaus, kuriam atsiveria senos žaizdos — įpatingai kad matydavo, jog sukelia pas Savinien'ą nesveiką žingeidumą. Kada jaunikaitis, jau pagundytas Paryžiaus smagumų, prieinamų ir vargingiausiam, imdavo klausinėti apie didžio miesto slaptybes, Jean-Francois nusiduodavo nieko nežinąs ir imdavo kalbėti apie ką kitą. Bet tokiose valandose jam atsirasdavo neaiškus susirupinimas draugo ateitim.

Šis jausmas nebuvo be pamatų; Savinien'as negalėjo ilgai buti nežinėlis kaimietis, kokis jis atvyko Paryžiun. Jei didi ir triukšmingi kabaretų pasilinksminimai da vis jį stumė šalin, jis buvo patrauktas kitų dalykų, pavojingų jo dvidešimties metų nepatyrimo. Kad atėjo pavasaris, jis pradėjo išeiti vienas sau ir slankioti apie linksmai apšviestas šokių sales, kur jis matė įeinant merginas po dvi, vienplaukes, apsikabinusias ir kalbančias pakuždomis. Ir vieną vakarą, kad alyvos žydėjo ir muzika žavėjo, jis peržengė slenkstį. Nuo to karto Jean-Francois metė laipsnišką pasikeitimą jo apsiėjime ir išvaizdoje. Savinien pradėjo puošniau rengties ir daugiau leisti pinigų. Tankiai jis pasiskolindavo iš menkų draugo sutaupinimų ir užsimiršdavo atiduoti. Jean-Francois, pasijutęs apleistas, svyravo tarp pavydumo ir dovanojimo. Jis kentė ir tylėjo. Jis nemanė, kad turi kokią teisę daryti prikaišiojimus. Bet jo jautrus pamylėjimas buvo labai užgautas.

Vieną vakarą, kad jis lipo laiptais į savo ruimą, paskendęs mintyse, jis išgirdo ruime, į kurį buvo beįžengiąs, rustų dviejų pasikalbėjimą ir vieną balsą pažino kaipo to senio, kuris gyveno vienam ruime su juo ir su Savinien'u. Įjunkęs atsargumo paprotys sulaikė jį už durų paklausyti, iš ko tas ginčas yra.

—Taip — sakė piktai senis:— aš tikrai žinau, kad kas atsidarė mano skrynią ir pavogė mano tris luidorus, kuriuos aš turėjau pasidėjęs mažoje dėžutėje. Ir tas darbas yra vieno iš tų dviejų vyrų, kuriedu čia miega arba Marės tarnaitės. Šis dalykas tiek turi rupėti tau, kiek ir man, nes tu esi šių namų valdonas, ir aš patrauksiu tave į teismą, jei tu man neduosi iškrėsti šių dviejų murininkų valizas. Mano sutaupinimėliai — jie vakar naktį buvo savo vietoje, ir aš tau pasakysiu, koki jie buvo, taip kad radęs nevadintum mane melagiu. O, aš žinau juos, tuos gražaus aukso pinigėlius, ir aš matau juos taip aiškiai, kaip tave. Vienas biskį labiau apdilęs už kitus, žalsvas, turi didžiojo imperatoriaus paveikslą; antras turi paveikslą riebaus seno žmogaus su kasa ir epolietais; ir trečiasis turi Pilypą su pavaritais ir aš paženklinau jį su savo dantimis. Niekas neprigaus mane. Ar tu supranti, kad man stokavo tik dviejų, kad užmokėti už vyninyčią? Eikš, perkrėskime šių vyrų kraustulius, o ne, tai aš šauksiu policiją.

—Gerai — atsakė namų savininkas:— mes krėsime su Mare. Juo aršiau bus tau, jei nieko nerasime, nes murininkai supyks. Tu priverti mane.

Jean-Francois'ą paėmė baimė. Jis atsiminė Savinien'o neturtą, jo mažus pasiskolinimus, taipgi ir jo neramumą kelias pastarasias dienas. Bet jis negalėjo tikėti, kad anas apsivogtų. Jis girdėjo, kaip senis iš Auvergne garsiai kvėpuoja jieškojimo įjušime, ir jis prispaudė prie krutinės sugniaužtas kumščias, tarsi sulaikydamas pašėlusį širdies plakimą.

—Štai jie!—staiga sušuko laimėjęs šykštuolis:— štai jie, mano luidorai, mano iždas! Ir šventadieninio brusloto kišeniuje to veidmainio iš Limoges. Žiurėk, šeimininke! Lygiai kaip aš sakiau! Štai Napoleonas, ir senis su kasa, ir Pilypas, kurį aš paženklinau dantimis. Matyk tą įkandimą. O, tas sukčius su jo šventumu! Aš greičiau bučiau pamanęs ant ano kito. O, tas niekšas! Jis eis į kalėjimą užtat!

Šiuo tarpu Jean-Francois išgirdo gerai pažįstamus žingsnius Savinien'o belipančio aukštyn.

—Jis išsiduos — jis pamanė: —trys aukštai jam užlipti, aš turiu gana laiko.

Ir pastumėjęs duris jis įėjo, išbalęs kaip giltinė, pamatė namų savininką ir sumišusią tarnaitę kampe, ir senį iš Auvergne ant kelių tarp išdraikytų drabužių, meiliai bučiuojantį aukso pinigus.

—Gana šio! — jis tarė kimum balsu:— Aš paėmiau pinigus ir įdėjau į savo draugo skrynią. Bet aš negaliu šio perkęsti. Aš vagis, bet ne Juda. Šaukite policiją. Nebėgsiu. Bet turiu ką pasakyti Savinien'ui, kurs atlipa laiptais.

Mažas jaunikaitis iš Limoges tuo tarpu įėjo. Matydamas, kad jo niekšystė susekta ir manydamas esąs įkliuvęs, jis sustojo ant slenksčio, jo akys išsivertė, rankos nudribo.

Jean-Francois metėsi jam ant kaklo, tarsi norėdamas apsikabinti; pridėjo lupas prie Savinien'o ausies ir tarė maldaujančiomis pakuždomis: "tylėk!"

Atsigręžęs į kitus:

—Palikite mudu duvienu. Nebėgsiu, aš sakau. Užrakinkite mudu, jei norite, bet palikite duvienu.

Ir su energingu pamojimu jis išsibodėjo jų iš ruimo.

Savinien'as, gailesčio parblokštas, atsisėdo ant lovos ir sėdėjo apkvaišęs, su nuleistomis akimis.

—Klausyk — tarė Jean-Francois:— Aš suprantu. Tu pavogei tris auksinius, kad nupirkti merginai dovaną. Tas butų tau tik šeši kalėjimo mėn. Bet kaip tik tave paleistų, tu ir vėl į ten patektum. Tu butum tovienio policijos ir kriminaliuose teismuose. Aš visa tą žinau. Aš esu išbuvęs septynerius metus Reformos Mokykloje, metus Sainte-Pelagie, trejus Poissy, penkerius metus Toulon'e. Neišsigąsk. Viskas išspręsta. Aš viską imu ant savo pečių.

—Vargše žmogeli! — sušuko Savinien'as, bet viltis jau pradėjo grįžti į šio bailio širdį.

—Kad vyresnysis brolis eina į kariuomenę, jaunesnysis lieka namie — tęsė Jean-Francois:— Aš esu tavo substitutas, tai viskas. Tu myli mane biskį, ar ne? Tai man užmokėta. Nebuk kudikis. Nesirupink. Jie vistiek butų suėmę mane kurią dieną, nes man uždrausta grįžti į Paryžių. Ir, manyk, gyvenimas kalėjime nebus taip sunkus man, kaip tau butų. Ir aš nesigraudįsiu tau šiaip patarnavęs, jei tu prisieksi man niekad nevogti. Savinnien'ai! aš tave labai mylėjau, ir mudviejų draugiškumas darė mane labai laimingu, nes dėka tam aš išsilaikiau teisingai ilgiausia, kiek atsimenu — kol tik tave pažinau. Gal aš visada bučiau toks buvęs, jei bučiau turėjęs tėvą išmokinti dirbti ir motiną melsties. Man tik tas buvo nesmagumas, kad aš buvau tau nenaudingas, ir kad reikėjo tave prigaudinėti. Šiandien aš numetu kaukę tave gelbėdamas. Viskas gerai. Eikš, sudiev. Neunkščiok, apsikabink mane, nes aš girdžiu didelius batus atplumsint laiptais. Jie grįžta su policija, ir mudu neturime prieš juos pasirodyti perdaug draugingi.

Jis greitai prisispaudė Savinien'ą prie krutinės, paskui atstumė šalin, kad durys atsidarė.

Tai buvo šeimininkas ir senis iš Auvergne su policija. Jean-Francois prišoko prie durų, atkišo savo rankas pančiams ir sušuko juokaudamas: "pirmyn, pagedėli!"

Šiandien jis yra Cayenne, nuteistas visam gyvenimui, kaipo nepataisomas.

Vertė V. Stagaras.

Kur Apsiprausti.

Dauguma žmonių nemėgsta eiti į maudynę apsiprausti ir apsivalyti prieš valgant. Vaikas, kuris ignoruoja savo purvinas rankas, kol prievarta turi eiti ir apsiprausti dažnai stena ir bėdoja; kiek tai daug bėdos! O vyrai jei jiems nebus kur tinkamos vietos prie virtuvės apsiprausti, prineš visus kambarius purvų.

Vienok virtuvės sinkoj visai retinkama praustis. Nemalonus dalykas praustis ten kur vaisiai daržovės ir indai plaunami. Paprastai norintieji apsiprausti maišosi po kojomis šeimininkei, o vyrai turi paprotį nusišluostyti rankas į indų abrusą.

Kokia nors prausimui vieta turi buti parupinama kurioj nors virtuvės dalyj, tik ne sinkoje.

Ukių šeimininkės Virginijoj išrišo šią problemą įvairiais budais. Viena padėjo paprastą bliudą, kibirą ir muilo ant suolo, viršum jo pakabino šėpukę su veidrodžiu, kurioje buvo šepetukas, šukos ir kiti reikmenys.

Kita padėjo tokį pat suolelį kambaryje, kuris rados prie virtuvės. Kitoje vietoje buvo prikalta lentyna tinkamo augštumo vaikams praustis. Ten pat kabojo abrusas. Kita lentyna buvo žemiau, ant kurios jie pasidėdavo čeverykus, o ant sienos vieta pasikabinti kepurei ir švarkui. Tokiu budu ir netvarkiausią vaiką galima išmokinti tvarkos papročius, jei tokia vieta jam specialiai užlaikoma.

Dainiaus Sunus.

o o o

Visos dainos išdainuotos,
Visos mintys išsakytos,
Visos knygos prirašytos—
Kas daryti — nežinau.
Jaunos godos išsvajotos,
Jaunos gėlės jau nuskintos,
Vistą amžių labirintuos—
Kas daryti man toliau?

Senas dainas bedainuoti,
Senas knygas bevartyti
Amžių mintis užrašyti—
Ar tylėti but geriau?
Jaunas dienas besapnuoti,
Tamsią praeitį knaisyti,
Saulės rumus atdaryti—
Ar tylėti ir toliau?

Senas dainas išdainuosiu,—
Knygų lapus uždarysiu,
Ir paliksiu jas slapčia,
Pats į saulę nuplasnosiu,
Save vieną užrakysiu—
Šilko virvę nusivysiu—
Leisiu lirą nejučia.

("Alfa et Omega")

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
427 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga:

SVETIMTAUČIAI APIE "ŽALČIŲ KARALIENĘ."

Visi lietuvių laikraščiai, šį sykį be skirtumo, su didžiausiu išgyrimu atsiliepė apie gerb. M. Petrausko operą — "Eglę, Žalčių Karalienę." Teko matyti ir svetimoje spaudoj šios operos paminėjimų — ten išgyrimai gal da didesni, kaip lietuvių spaudoje.

New Yorko rusų (bolševikų) laikraštis "Russky Golos" (birželio 7 d.) talpina ilgą, su dideliu antgalviu, straipsnį: "Litovskaja Opera," iš kurio paimame nors pažymesnes vietas.

Straipsnis pamini, kad lietuvių tauta, išbuvus kelis šimtus metų carų vergijoje, po revoliucijos nusimetė svetimą jungą ir ėmėsi tverti savo kulturos brangenybes. Sako: "Profesorius Petrauskas yra vienas iš tų, kuriam laimės buvo duota tarti pirmą žodį muzikoje."

Toliaus seka trumpas perpasakojimas "Eglės" turinio, ir pasergėjimas daroma: "Legenda įpatingai originalė, panaši Rimskio Korsakovo "Snieguročkai." Ir:

"Akyva tas, kad visi dalyvavusieji, išskiriant patį Petrauską ir simfonijos orkestrą, vieni darbininkai, niekur neišeidinėjusieji, sužybėjo stebėtinais talentais, kaipo artistai ir gerais balsais. Tiosiog netikėjai akimis, kad tai ne profesionalai artistai, išėję artistinę mokyklą."

"Labiausiai pasisekė moteriškasis personalas. Žalčių Karaliaus rolę paėmė pats Petrauskas, kurio balsas ir lošimas rodė, jog prieš jus yra pirmaeilis artistas. Eglės rolę atliko tula darbininkė p-lė Putvinskaitė, kurios balsas (soprano) yra šviežias ir švelnus. Ji taipgi giliai apgalvotai lošė. Choras gerai susigiedojęs skardžiai skambėjo. Dekoracijos ir šviesos efektai tobuli, darė pilniausią iliuziją Lietuvos girių, ežerų ir žalčių. Tarp kitko labai originalis buvo baletas šešių darbininkių mergaičių. Reikia "atiduoti teisybę" ir prof. Mason'ui, Bostono Konservatorijos, kaipo direktoriui simfonijos orchestros iš apie 50 žmonių."

"Teatras, sutalpinantis 1600 žmonių, buvo kimštinai prisigrudęs. Visa šita publika, kaip rodos, yra geriausia lietuvių tautos dalis šioje šalyj, nes buvo tyčia atvažiavusių iš New Yorko ir daugelio kitų miestų."

"Paimti darbininkus iš dirbtuvių, nesuprantančius lošimo, trumpu laiku prirengti, kad drąsiai galėtų pirmu kartu pasirodyti, — pasikėsinimas iš Petrausko pusės tikrai drąsus, bet jis jam pasisekė."

"Muzika ir giedojimas, naudingai veikia į žmones ir moraliai juos valo. Kitaip butų, jei mus darbininkai ir kitų tautų pasektų Petrausko pavyzdį. Tada butų galima sutverti kadrai iš talentingų darbininkų, kurie butų padabinimas savo klasei. Gamta daugeliui suteikia talentus, kurie žustą."

"Garbė ir šlovė Petrauskui už jo iniciatyvą. Norėtųsi, kad tokių, kaip Petrauskas, butų daugiau."

ANGLŲ SPAUDA.

Visasvietinės cirkuliacijos dienraštis "Christ. Sc. Monitor" birž. 7 d. talpina ilgoką žinutę: "Litruanian Opera produced in Boston." Čion papasakojama, kad "Gabija" pirmu kartu pastatė operą "Eglę", ir ši opera, kaipo pradedanti naują muzikos mokyklą, užsitarnaujanti įpatingo patėmyjimo. Toliaus pasakojama apie kompozitorių ir libretistą Miką Petrauską, kurs savo muzikos styliui ėmė pavyzdžius iš lietuvių dainų, kurių melodijos esą paremtos ant senoviškų modelių — Lydijinio, Eolinio ir tt., kaip lygiai ir ant pentatoninės palaipos. Toliaus išpasakojama operos turinys, ir opera taipgi prilyginama Rimskio Korsakovo "Snieguročkai" ir "Sadko." Straipsnis pabaigtas pasakojimu apie komp. M. Petrauską, jo prasišalinimą iš Maskolijos dėl politikos ir jo darbus kaipo kompozitoriaus.

COURIER." "MUSICAL

Rimtas muzikos sąvaitraštis "Musical Courier" birž. 5 d. plačiau aprašo operos pastatymą ir talpina didelį komp. M. Petrausko paveikslą. Kalbant apie veikalą taip pasakyta:

"Mr. Petrauskas rašymamas operą laikosi labiau itališkojo pobudžio, neg Wagnerio. Taip, ten yra daug solo pirmiemsiems gies mininkams, kaip ir duetų, trio, kvartetų, net oktetas, kuris, reikia pasakyti, yra labai įspudingas."

Kalbama apie operos įtalpą ir sakoma: "Gal efektyviškiausias instrumentavimas yra pavasario apeigose penktame akte, ir ši muzika davė geros progos gerai išlavintam "Gabijos" chorui pasirodyti su jo lavumu."

"Perstatymas buvo geras (creditable). Atsižyminčios vertės buvo giedojimas p-lės Putvinskaitės, kaipo Žalčių Karalienės Eglės, kuri pasirodė su malonum sopranu geroko platumo, su aukšto laipsnio balso išlavinimu ir tikru muzikaliu pajautimu — kombinacija įpatybių, gerai pranašaujančių jos ateičiai. Pats Mr. Petrauskas giedojo Žalčio rolę, įnešdamas į ją balso subrendimą, stilių ir muzikališkumą, kurie turėjo pertikrinimą ir davė smagumo. Gabiai pritarė pirmajam sopranui p-lė Vynkšnaitė ir p-lė Vaitkaitė, abi šios merginos turinčios naturalius gerus balsus, su žymiais gabumais kaipo vokalistės. Kostiumai buvo atsakanti, scenerijos efektingos. Mr. Mason atliko sunkų uždavinį ištikro labai gerai, išnaujo prirodydamas gabumus kaipo orkestros vedėjas."

Straipsnis pabaigtas pagyrimais gerb. Petrauskui už jo darbus kaipo kompozitorius ir organizatorius. Paskutiniai žodžiai: "Kad jo gabumai kaipo kompozitorius ir organizatorius yra pripažinti, yra prirodymas tame, kad jis gavęs užkvietimą nuo Lietuvos respublikos paimti organizavimą ir valdymą muzikalio veiklumo toje šalyje. Muzikos pažanga Suv. Valstijose greitai paskubėtų, jei kitos tautos turėtų tokius stambius vadus."

MILIJONIERIŲ SUNELIAI.

Po visą svietą praskambėjo gandas apie "žygius" dviejų Chicagos jaunikaičių, Nathan'o Leopold'o ir Richard'o Loeb'o, dviejų milijonierių sunelių. Šiedu apie 19 metų amžiaus jaunuoliai, pertekę tėvų turtais ir turėdami viską, ką tik pinigas gali duoti ir visukuo persisotinę, pradėjo jieškoti naujų sensacijų. Jiedu prisipažino, kad užmušė 13 metų vaiką, Robert'ą Franks'ą, savo kaimyno, taipgi milijonieriaus sunelį, kad turėti naujus pajautimus ir žinoti, kaip jaučiasi, kada užmuši, kada tavęs jieško ir negali surasti, nes tu labai gudriai esi užslėpęs savo niekšystę. Drauge jiedu sumanė da ir pasipinigauti — išgauti iš vaiko tėvų $10,000 išpirkimo pinigų. Nors tiedu išdykėliai manėsi esą labai gudrus, bet pasirodė, kad jie viską darė labai žioplai, ir į kelias dienas jau buvo suimti ir dabar pastatyti Chicagoje teisman, kur jiems grumoja mirties bausmė.

PRADŽIA.

Gegužės 21 d. 4 val. po pietų 13 metų vaikas Robert Franks, milijonieriaus Jacob Franks'o sunus išėjo iš mokyklos. Kitas mažas, 9 metų, vaikas matė, kaip Robertas buvo šale automobiliaus. Vaikas nusigrįžo ir kad vėl atsigrįžo, tai matė, kad jau Roberto nėra, gi automobilius pradeda važiuoti. Nuo to laiko niekas daugiaus gyvo Roberto nematė.

Kad Robertukas negrįžo namo, tėvai ėmė nerimauti. Vakare tėvas Franks pasišaukė draugą advokatą S. A. Ettelson'ą. Jiedviem bekalbant 10 valandą suskambėjo telefonas: kaszin kas, kurs pasivadino Johnson'u, pranešė, kad Robertas yra pavogtas ir jei nebus duota $10,000 jo išpirkimo, tai vaikas bus nužudytas. Buvo graudenama, kad policijai nieko nebutų sakyta. Tėvas taip ir norėjo padaryti, bet jo draugas advokatas pranešė policijai.

Sekančios dienos, geg. 22, rytą atėjo laiškas su reikalavimu, kad $10,000 butų nunešta į aptieką No. 1465 E. 63-rd St. Tėvas pasiėmė pinigus ir norėjo nuvežti į nurodytą aptieką, bet dideliame susijudinime užmiršo aptiekos antrašą.

BUVO PERVĖLU.

Bet kad tėvas skubėjo su pinigais išpirkti sunų, tas jo sunus buvo jau nužudytas, nes tiedu milijonierukai vėliau prisipažino, kad jie vaiką užmušė tuo tą pačią dieną, kada jį pasiėmė, pačiam automobiliuje ir tik laukė sutemų, kad paslėpti kuną. Kada jie telefonavo ir rašė laišką, reikalaudami pinigų, jau vaikas buvo negyvas.

Geg. 22 d., t. y. ant rytojaus po vaiko pavogimo, 9:30 val. ryte darbininkas bedirbdamas pelkėtoje grabėje prie Pennsylvania geležinkelio arti 119-tos gatvės pamatė kažką kyšant iš po tilto — pasirodė, kad tai yra nuogas vaiko kunas. Lavonuko galva buvo apdaužyta ir veidelis apdegintas kokia rugščia. Šale rasta pamesti akiniai. Tie akiniai viską ir išdavė. Surasta, kad akiniai padirbti Brooklyn'o dirbtuvėje, dirbtuvė pranešė, kokiai krautuvei Chicagoje jie buvo parduoti, dirbtuvė surado, kokis okulistas juos buvo paėmęs, gi okulistas savo knygose rado, kokiu adresu jis pardavė tuos akinius. Tuo buvo suareštuotas Nathan Leopold (jaunesnysis) ir Richard Loeb, abu universiteto studentai, apie 19 metų amžiaus, milijonierių žydų vaikai.

IŠSISUKINĖJIMAS NEPAVYKO.

Jiedu bandė išsisukinėti, bet susipainiojo. Atsirado ir kitas prirodymas: žinovai surado, kad laiškas, reikalaujantis $10,000 išpirkimo pinigų, buvo parašytas ta pačia mašinėle, kuria Leopoldas rašė universiteto egzaminus.

Matydami, kad neišsimeluos abudu prisipažino, kad jiedu nužudė Franks'kutį ir geg. 31 d. jau abudu buvo kalėjime. Jiedu pasisakė, kad jieškojo naujų sensacijų, jiedu labai norėjo pasirodyti gudriais, užmušti vaiką ir taip gudriai užslėpti, kad niekas negalėtų susekti ir patylomis juokties, kaip visi apie juodu jieško žmogžudžių ir nesuranda.

NESVARBU, KAS NUŽUDYTI.

Jiedu pasisakė, kad jiems jokios svarbos nebuvo, kas nužudyti, ir Franks'ų vaiką jie tik netyčiomis sugriebė. Jie pirmiau buvo nutarę pavogti kitą vaiką, bet kad pasisamdytame automobiliuje patykoję apie porą valandų negalėjo ano pavogti, tad pasišaukė jiems pasipynusį pažįstamą Franks'uką, įsivyliojo pažadais į automobilių ir ten pat ant žmonių pilno vieškelio jį nužudė. Franks'ukas atsisėdo pryšakyje šale važnyčiojančio Loeb, gi Leopold'as, kurs sėdėjo užpakalyje, užėmė jam viena ranka burną, kita ranka kirto su kalto kotu per galvą ir įsitraukęs į automobiliaus vidurį skuduriais užtroškino.

PRISIPAŽINIMAS.

Prie viso šio išsigimėliai milijonierukai prisipažino, tik vieno dalyko nė vienas nenori prisipažinti: vienas ant kito meta kaltę, katras su kaltu mušė per galvą. Šiaip jie viską išsipasakojo — kaip jie nurengė nuogai nužudytą vaiką, sunaikino jo drabužius, užkasė į žemę batukus, supiaustė diržą, kaip rašė laiškus reikalaudami pinigų ir tt.

Kadangi tėvai yra milijonieriai, tad gali pasamdyti geriausius apgynėjus. Bet prie visų prirodymų ir prie pačių jaunikaičių prisipažinimo nėra kas daryti, tad advokatai stengiasi tik prirodyti, kad aniedu buvo sumišusio proto, kada papildė tą negirdėtai nuožmų darbą.

Bet ir beprotyste bus sunku išteisinti, nes pasirodo, kad po 5 dienų po užmušimo ano vaiko Nathan Leopold'as pasekmingai išlaikė Harvardo tiesų mokyklo je egzaminą. Jo nuodėmės talkininkas Loeb baigęs Michigan universitetą, Chicagos universiteto pirmus metus jis baigė geg. 29 d., t. y. tą pačia jis buvo suareštuotas, gi geg. 31 d., kada jo turėjo buti galutiniai egzaminai, jis prisipažino prie žmogžudystės.

NETURINT KĄ VEIKT.

Mikas gulėjo ant mirtino patalo. Mikienė sėdėjo šale jo ir stengėsi lengvinti Miko gyvenimo galą sulyg galimybės.

"Mikuti, sakyk, kuomi galėčiau tau pagelbėti negu mus apleisi?"

"Elzyte, širdele, aš suuodžiu kumpio kepsnį; ar negalėčiau gauti dalenkėlę pasidrutinimui pirma negu jus paliksiu?"

"Labai man gaila, Mikuti, negaliu. Tą kumpį čėdijų tavo šermenims."

—Aš netikiu į velnio buvimą, nes jis nėra minimas Šventame Rašte (Biblijoje),

—Tai tiesa, bet Biblijoje nėra minėta nė katalikų, nė klerikalų, o tačiaus jie yra ir dabar valdo Lietuvą, ką pats matai ir žinai, o taip ir velnias gali buti.

—Ar nevertėtų prirengti jaunuolius vedyboms? — klausia Simas.

—Aš niekad neleisčiau į mušį kareivių neišmokinęs pirma — atsakė Pauiius.

Amerikos bedieviai tyčiomis uždarė ateivystės vartus, idant iš Lietuvos katalikai negalėtų atvažiuoti, — rašo "Darbininkas."

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje bolševikiški balsai: Dundulis 2,149, Metelionis 1,994, Steponavičius 1,729, Salaveičikas 1,686.

Bet busiantis SLA. Seimas turi išsluoti visus bolševikus laukan, kad jų neliktų nė duko. Lietuviai SLA. užaugino, jie turi jį ir apginti nuo Maskvos hijienų.

"Darbininkas" num. 61 rašo, kad prezidentas Harding pasirašė po ateivybės suvaržymo bilium, kur iš Lietuvos galės teatvykti į Ameriką po apie 500 ateivių. Oi, joj, joj!

Bet "Garsas" dar tikresnių žinių paduoda, butent, motina pasimirusi po 20 metų pagimdė vaiką 8 svarų.

"Draugas" praneša liudną žinią, jogei kun. Koncevičius, Daknys ir Garmus (su galgėmis) turėjo nustoti rinkę aukas, o "dr." Pakštas mėnesį padirbėjęs ir turėjo mest savo misijas. Liudna ir gaila ir juokai ima.

"Giedra" katalikiškų studentų organas num. 4 sakosi, "kad katalikų moksleivija yra labai apsileidus, ir dėlto negauna paramos, o jei dar pažiopsos, tai špygą gaus."

"Draugas" paduoda Dr. Graičiunui receptą — papasakoti Bumšai visus griekus.

Vengrijoje viename kaime susirinko apie 40 sodiečių protestonų, liuteronų pasigiedoti psalmių ir pasiskaityti Švento Rašto —Biblijos, kur juos užpuolė katalikiški žandarai, visus areštavo, atėmė Biblijas, ir vakmistras visiems priteisė po 25 lazdas įkirsti sėdynėn. — Kitame kaime tas pats įvyko, kur žandarai sodiečius arešte išlaikę dvi dieni paleido su grąsa, kad kitą kartą pagaus, tai be pagailos po 25 lazdas sėdynėn gaus. Tai tikybiška katalikiška "laisvė" dabartinėje gadynėje. Gal dar prigyvensime ir gerbiamojo Domininko laikų.

Į Rusiją jau negalima siųsti laivakorčių nei dolerių. Ryga yra pilna Rusijos žydų, kurie vietoje New Yorko turės keliauti atgal į "rojų."

Lietuvos Nepriklausomybės Diena tapo perkelta nuo vasario 16 ant gegužės 15. Kaune buvo labai didelės iškilmės — vyskupas mišias laikė, kareiviai muštrą darė, procesijos po miestą vaikščiojo, pas Karo Muzėjų buvo jausmingos kalbos sakytos, Laisvės Varpu skambinta ir vakare lošta teatre "Rigoletto." Amerikoje nė gu-gu. O, ne, taip —šventėme Vasario 16 d.

Žmonės sako, kad musmirės yra tokie grybai, kurių žmogus užvalgęs pasiunta arba pakvaišta. Gi bolševikų "Vilnis" rašo, buk Montello bolševikams "musmirės" gerai nusisekė. Bet tuo pačiu sykiu montelliečiai nebolševikai sako, kad bolševikai nors tai giriasi, bet į juos pažvelgus atrodo taip, kaip kad tikrai musmirių persivalgę.

Atsišaukimas į Dainininkus.

Kadangi tarpe Amerikos lietuvių menininkų yra netik trukumas solistų, solisčių, bet ir chorų mokytojų, todėl Susivienijimo Lietuvių Dainininkų Amerikoj I Apskritys laikytoj konferencijoj nutarė įsteigti visiems prieinamą konservatoriją.

Nors tokis žygis yra gana sunkus, bet mes tikimės, kad rasime visuomenės pritarimą tame musų darbe ir sulauksime paramos Mes norime daugiau atkreipti domę chorų priklausančių SLDA ir Meno Sąjungos narių, kad išreikštų savo nuomonę apie tai. Muzikališka konservatorija bus atidaroma sekantį sezoną Chicagoje. Bus mokinama pagal skyrius: a) muzikos, smuiko ir piano; b) balso lavinimas; c) muzikos teorijos; d) kompozicijos ir chorvedystės; f) dramaturgijos.

Todėl chorų nariai ir visi norintieji pasiekti abelno prasilavinimo dailėj, kad tapus tinkamais dailininkais, yra kviečiami tuojaus atsikreipti pas mus, kad žinotum, kokią vietą ir kiek narių žada pradėti lavintis.

Pirm. J. D. Bendokaitis,
Sekr. A. Petrokas,
2513 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KETVIRTAS METINIS
PIKNIKAS
RENGIA A. L. T. SANDAROS N. ANGL. APSKRITYS,

WAUSHAKUM PARK, FRAMINGHAM, MASS.
Petnyčioje, Liepos-July 4 d., 1924

Vieta ant ežero kranto, yra puiki Salė, kaip 1 val. po pietų pradės griežt JONO DIRVELIO ORKESTRA iš Worcester, galima laiveliuose plaukioti, yra graži pieva žaislams, J. Černius trauks viso pikniko paveikslus, bus skanių valgių ir gėrimų. Muzikalį programą vadovaus Dirvelis, dainuos "Gabijos" Vyrų kvartetas iš So. Bostono ir "Aušrelės" specialė grupė iš Worcester. Kalbės A. Tulys, A. Ivas ir N. Rastenis, vakare bus rodomi krutami paveikslai ir "fire works."

Special Karai išeis iš So. Bostono 10 val. ryte nuo Broadway (sustos tarpe Pašto ir Federal Banko). Pirkite bilietus iš anksto pas Sandariečius ir "Sandaroje."

Special (Buseliai išeis iš Worcester, nuo 12½ Millbury St. Pirkite bilietus iš anksto pas Z. Juška ir kitus Sandariečius.

PASARGA: Iš Bostono reikia imti karus nuo Park Sq. Framingham-Worcester ir išlipti Framingham ir Hollis St.; iš Worcesterio imti Boston karus, taipgi važiuoti iki tos vietos.

Kazys ir Dėdė

—Klausyk, vaike, kada aš tik su tavim sueinu, tai tu visados tą gazietą turi, na ir pasakyk tu man, kokią tu iš jos naudą turi?

—Tai ką gi, Dėde, norėtum, kad aš turėčiau vieton to laikraščio?

—Nagi nusipirktum didelę maldaknygę, tai turėtum iš ko laikas nuo laiko Dievą garbinti, tada butų ir Dievui nauda ir žmonės matytų, kad esi fain vaikas, kad ir aš galėčiau pasididžiuoti tavimi, kad musų pamilijoj yra bent vienas smart! Na o dabar skaitai tas visokias gazietas, virsti kaszin kokiu žmogumi, susidėjai su bedieviais ir kas iš tavęs? Daugiaus niekas, kaip tik tos gazietos sugadina žmogų.

—Ar tti, Dėde, sakai, kad laikraščiai yra nereikalingi?

—Žinoma, kad ne! Na ir kas iš jų nauda? Jei jų niekas nedrukuotų, tai butų visai kitokis gyvenimas. Tada žmogus sau švilpaudamas galėtum gyventi, nieko nebijodamas.

—O kągi, Dėde, matai blogo iš esančių laikraščių?

—Na, tai paikas vaikas, dar klausia! Kur jau tu rasi, kad kas tau daugiaus blogo padarytų, negu tos gazietos. Suėjai su savo draugais kiek pasimylėdamas išsigeri, žiurėk, atėjo policmonas, suareštavo tave, gezietoje jau ir parašyta. Eini kur pro krautuvę, matai, kad tenai pridėta visokių paibelių, pasiimi ką, žiurėk krautuvininkas užveda tau policmoną ir pasodina į džėlą. Vos tik tu spėji atsisėsti už grotų, žiurėk, gazietos rašo didžiausiomis litaromis, visi skaito ir visi žino, kas su tavim atsitiko. Na o jei jų nebutų, tai niekas nė nežinotų. Atsėdėjęs žmogus eitum namo, ir kas galėtų žinoti, iškur tu pareini: ar iš bažnyčios, ar iš džėlos.. Ale ką čia ir kalbėti.

—Labai didelę klaidą turi taip kalbėdamas.

—Ale ką tu čia, parše, mane nori klaidinti, pats paklydęs budamas. Argi tau dar neužtenka to, ką pasakiau?

—Tik nesikarščiuok, Dėde. Kada tu reiškei savo mintį, tai aš tylėjau, tad dabar, kada noriu pareikšti savo nuomonę, tai, Dėde, turėtum ramiai paklausyti.

—Orait, sakyk, žiurėsiu, kokį tu čia man pamokslą išklosi.

—Aš, Dėde, nesu kunigas ir jokių pamokslų nesakau. Aš tik noriu nurodyti tavo kvailą supratimą ir noriu nurodyti, kad, Dėde, nesupranti, kas tai yra laikraštis.

—Tylėk! Bo kaip nersiu vieną, tai tau bus kvailystės ir nesupratimai!..

—Tik nesikarščiuok, Dėde. Aš norėjau tau pasakyti, kad laikraščiai, tai žmonijos atspindis. Kuri tik pasaulyje valstybė yra aukščiau pakilusi kulturoje, toje valstybėje yra daugiausiai laikraščių ir rasime labai mažą nuošimtį, kad kas juos neskaitytų. Pavyzdin paimkime kad ir Lietuvą. Kada Lietuva buvo pavergta, tai rusai visųpirmiausiai uždraudė lietuviams spaudą, nes jie tai gerai suprato, kad tauta, netekus spaudinto žodžio, ar anksčiau ar vėliau turės ištautėti ir pagalios galutinai nykti. Lietuviai, budami toje vergijoje, irgi tą patį gerai suprato ir mokėjo spaudos vertę apkainuoti. Tuolaikinė Lietuvos inteligentija ir ėmėsi už darbo. Daktaras Vincas Kudirka, Dr. J. Basanavičius, Dr. J. Šliupas, Jankus, na ir visa eilė kitos inteligentijos, slapstydamasi užsienyj, leido laikraščius ir sutelkę burius jiems pritariančių slapta per rubežius gabeno Lietuvon. Kiek tuolaikinių lietuvių begabenant laikraščius ir knygas pakliuvo į caro žandarų nagus ir nugabenti Sibiran be laiko turėjo nudžiuti! Bet, nežiurint to, vieni liko pagauti, kiti jų vieton stojo ir, pagalios, pats caras persitikrino, kad nieko negalės padaryti ir Lietuvai spaudą vėl grąžino. Gi kada lietuviai atgavo savo spaudą, tai ir prasidėjo visai kitokis gyvenimas. Jeigu Lietuva butų neturėjus spaudos iki to laiko, kada jai buvo proga atgauti savo nepriklausomybę, tai aišku, kad Lietuva nebutų galėjus atsikelti ant griuvėsių. Gi tie žmonės, kurie tais laikais platino spaudą ir žadino lietuvio kaimiečio krutinėje lietuvystės dvasią, šiandieną skaitomi Lietuvos Veteranai.

—Ale ką tu čia, vaike, man nori meluoti? Mano kuma aną dieną skaitė gazietą, kur buvo parašyta, kad Šliupą kunigas apskundė vyskupui ir jį neleido mokykloj mokyti vaikus.

—Taip, Dėde, pažvelgus į pasaulio gyvunus mes matome, kad yra tokių gyvunų kaip: šikšnosparnis, pelėda ir daugelis kitų, kurie nepakenčia dienos šviesos, vientik naktimis pakampiais slapstosi. Tarpe žmonių irgi yra tokių, kurių akys fanatizmu apdumtos ir jie nenori įvertinti tą, kas yra tautai naudingo ir brangaus. Lietuvą kunigai valdydami, šiandieną iš mokyklų veja lauk mokytojus, kurie mokiniams gali daug ko naudingo įkvėpti. Mokyklose neduoda skaityti moksliškas knygas, kurias vyskupas neužgiria. Bet taip ilgai nebus. Kaip pavasarį saulė užtekėjus pradeda tarpinti sniegą, ir vandens upelius jokiu budu negali užtvenkti, taip ir Lietuvai užtekėjus tai laisvės saulei, išbudo jaunimas ir tarytum tas vanduo veržiasi prie mokslo ir nežiurint koki juoda ranka juos norėtų sulaikyti, nesulaikys. Ar vėliau, ar anksčiaus, Lietuva sulauks kulturinio pakilimo iki aukščiausio laipsnio.

—Kaip tu čia, vaike, nupasakojai, tai nei šio nei to atrodytų. Bet tik tiek man neaišku, kad kunigai draudžia skaityti gazietas.

—Taip, Dėde. Kunigai draudžia skaityti pažangiąją spaudą ne dėlko kito, kaip dėl to, kad žmonės perdaug nepradėtų protauti. Mat kada žmonės daugiau supras, tai tada gali juos išvytı iš ministerijų, na ir tokiu budu jiems biznį sugadintų.

—Gal, vaike, ir tavo teisybė, aš pagalvosiu gerai apie tai.

ATITAISYMAS.

"Sandaros" 22 num. tilpusiame raštelyje įvyko nemaloni klaida, kur buvo aprašyta apie seimo vakarienę gegužės 8 d.: per neapsižiurėjimą aplenkėme p-lės M. Krikštuolaičiutės vardą, kuri prigelbėjo daug prie suruošimo vakarienės. Tariame širdingai ačiu!

Pirm. J. Pileckis,
Rašt. K. Zurlis.

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮSTAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE JOG SUŽINOJOTE "SANDA

ANTANAS SMETONA

Lietuvos Pirmutinis Prezidentas, Universiteto profesorius, bankinių reikalų žinovas, šiemet Gegužės 27 d. Kaune įvykusiame Lietuvos Tarptautinio Banko akcininkų suvažiavime išrinktas to banko Direktoriumi.

Lietuvoj Tarptautinis Bankas yra įsteigtas Lietuvių Prekybos B-vės kapitalu.

LIETUVIŲ PREKYBOS B-VĖ
414 Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT.
BOSTON, MASS. 100 SALEM STREET.

NENUSIGĄSKIT—
JIS TIK IEŠKO BAMBINO
Kaina 35c. aptiekose

Jis žino kur motina laiko Bambino—ir jis žino, kad jis jo nori. Kudikiui Bambino reiškia tiek, kiek išėmimas iš šėpos skanios vaisių košės.

BAMBINO
Įreg. S. V. Pat. Biur

yra nepavojingas—pasekmingas—saldaus skonio vidurių paliuosuotojas.

Kudikiai mėgsta ji. Jie net prašo daugiaus.

Jei jusų kudikis neramus, turi aptrauktą liežuvį, negali ramiai miegoti, labai verkia tarsi skausmų kankinanmas, tat išvalykite jo sistemą su lengvu vidurių paliuosuotoju, tokiu kaip Bambino. Jis ji ims su noru ir daug geriau jausis nuo jo. Į kelias valandas nemalonųs simptomai turės pranykti.

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th Street, BROOKLYN, N. Y.

Ruffles

MOTERIMS IR MERGINOMS!

Gal jųs turit Geltonus plaukus! O gal jųs plaukai yra juodi! Ar Kaštaniniai Rudi, ar Auksinės parvos; Rausvi plaukai ar Visiškai Raudoni! Vienok nežiurint kokios spalvos jie nebutų, neleisk pleiskanoms sunaikinti jų gražumo!

Ruffles atliks tai, jei jųs tik laiks nuo laiko juos naudosite. Nežiurint ar jųs savo plaukus dar tebedėvit supintus į kasą, ar susuktus į mazgą, ar gal jau esat trumpai nusikirpę, vienok jųs negalite daleisti, kad nešvarios, iškrikę pleiskanos sugadytų jusų išvaizdą! Jums nereikės kentėti nesmagumo delei niežėjimo ir besilupimo galvos odos, jei naudosite *Ruffles*.

Netikėkit musų žodžiui. Nusipirkit 65c. bonką ir pačios persitikrinkite, kad *Ruffles* yra mirtinu priešu pleiskanų ir kartu yra puikiausiu plakų toniku, kokį tik kada esate naudoję! Galima gauti aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

Vienatinė Lietuviška Bostone

APTIEKA

Receptus sutaisom Europos ir Amerikos Daktarų.
Užlaikom visokius vaistus, nuo įvairių ligų. Taipgi visokias Šaknis, Žoles ir Žiedus.
Tikra Lietuviška Trejanka 50c.
Prisiunčiame Vaistus ir per paštą.
Oficialiai įgaliotiniai Lietuvos "VAISTIJOS."
Jeigu kokių nors vaistų negautumet kitur, rašykit pas mus, mes turime. Atsakymui prisiųskite pašto ženklelį.

K. ŠIDLAUSKAS
Provizorius.
373 W. Broadway.
So. Boston, Mass.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

Vlniiaus Albumas

600 M. VILNIAUS JUBILĖJAUS PAMINĖJIMUI 1323.

Tai milžiniška 10X13 formato knyga, turinti 194 puslapius, kur 63 yra aprašymas Vilniaus Istorijos, o kiti visi užpildyti paveikslais atžyminčiais Vilniaus miestą. Tame tarpe yra 8 spalvuoti paveikslai. Knygos didumas aišku tame, kad ji yra atspaudinta ant gražios popieros ir sveria 3 svarus. Kiekvienas, kuris nori papuošti savo knygyną ir susipažinti su Vilnium butinai yra reikalas turėti tą knygą. Jos kaina su pasiuntimu $4.15. Reikalaukite kol dar turime.

"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Kam Naudoti Castor Oil Kad

TAK-A-LAX

Toj linijoj liuosuotojas. Jis priimnus gerti ir duoda geras pasekmes dėl jaunų ir senų.

MUTUAL PHARMACAL CO.
3 už 10c. Boston, Mass. 24 už 25c.

GERIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam, sumainom namus, ukes, biznius ir visokią privatišką nuosavybę, taipgi skolinam pinigus, perkam ir parduodam MORGIČIUS. Apdraudžiame (Inšurinam) visokį turtą nuo ugnies ir nuo visokių nelaimių. Mes visiems suteikiam greitą ir teisingą patarnavimą. Taigi visais viršminėtais reikalais kreipkitės pas

OLSEN'S REALTY COMPANY
409 W. Broadway, Room 3, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0243. Savininkas D. J. OLSEIKA.

"VIENYBĖ"

LIAUDIES UNIVERSITETAS.

Tas, kuris turi 37 metų "Vienybės" kompletus, turi namuose turtą, kurio kulturinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus "Five Foot Book Shelf" išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery "Vienybės" kulturos turtas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite "Vienybę" kas antra diena ir džiaugsitės kas dieną.

VIENYBĖ
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

"KARYS"

Kam rupi nuolatos sekti mus Tėvynės gynimo reikalus, tas tegul užsisako 1924 metams karių lavinimo laikr. "Karį."

"Karys" rašo įvairiais Lietuvos kariuomenės reikalais ir duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsienio.

"Karys" spaudina bendrai lavinančių raštų, kurie svarbu skaityti visiems šviesesniems žmonėms.

"Karyj" esti daug pranešimų iš kariuomenės Švietimo Komisijų darbų.

"Karyj" yra paveikslų, reginių, apysakų, eilių, juokų, etc.

"Karys" rupinasi jaunuomenės kuno lavinimu, paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio ir todėl jis butinai reikalingas kiekvienam sportininkui. Sporto skyrių "Karyj" veda sportininkai specialistai.

"Karys" savo skaitytojams atsako į klausimus.

"Karys" savo metiniams prenumeratoriams duoda dovanai priedą gražų, spalvuotą sien. KARIŲ KALENDORIŲ 1924 metams. Kalendorius dailininko Jomanto darbo, papuoštas D. L. K. Vytauto portretu, kitais paveikslais ir surašyti jame žymesnieji lietuvių ginklo nugalėjimai nuo pat senovės ligi šių dienų.

"Karyj" bendradarbiauja daug įvairių rašytojų, mokslininkų, poetų, sportininkų ir tt.

"Karį" redaguoja majoras P. RUSECKAS.

"Kario" kaina Amerikoj metams 2 dol. 50c., pusei metų 1 dol. 50c.

Adresas: KAUNAS, Nepriklausomybės Aikštė "Kario" Redakcija.

Lietuviai Amerikoje.

"Keleivio" Korespondento Nesąmonės.

WORCESTER, MASS. Tulas "Keleivio" korespondentas, rašydamas žinią iš Worcesterio, kuri tilpo "Keleivio" Nr. 22, matomai pritruko medžiagos, todėl ir prirašė įvairių nesąmonių. Vieniems kitiems bandė biskį įkąsti, vis jau ant širdies ramiau. Tai pirmutinis apsireiškimas žmogaus nemandagumo, bei atspindys prasto išauklėjimo. Anot žmonių išsitarimų: "girioje augęs su žvėriais." Pirmiausia sumanė Sandariečiams įkąsti, trumpai paminėdamas A. L. T. Sandaros Seimą. Pačioje pradžioje šmakšt ir pameluoja, girdi: "Seime buvo keli delegatai iš kitur ir vietinė kuopa, išviso 40 galvų." Na iš Seimo protokolo, kuris tilpo "Sandaros" Nr. 21, skaitytojams aišku, kad ištikro buvo 40 ypatų delegatų, bet ne tik keli iš kitur, bet kelios dešimtis. Jų buvo atvykusių netik iš Naujosios Anglijos, bet ir iš toliau. Pavyzdin: Amsterdam, N. Y., New York City, Brooklyn, N. Y., Pittsburgh, Pa., Chicago, Ill. ir kitur. Vietinę kuopą atstovavo tik 6 delegatai, o ne visa kuopa, kaip "Keleivio" rep. bandė visuomenei pasakyti. Juk šešiolikta vietinė kuopa susideda ne iš 6 narių, bet turi virš 150.

Tai jau vienas melas, kurį sugavau "Keleivio" rep. bemeluojant.

Paskui jisai pradeda vėl nesąmones rašyti: "Daugelis sandariečių kalbėjo lietuviškai, kas davė suprasti, jog anie buvo lietuviai." Ar čia ne absurdas?! Žinoma, kad lietuviai ir dar galiu drąsiai sakyti, kad 100 nuoš. geresni už "Keleivio" reporterį. Todėl nieko stebėtino, kad kalbėjo lietuviškai.

Toliau jisai tęsia: "Bet buvo ir tokių, kurie tylėjo nukorę nosis. Suprantama, neprigimtoje kalboje kalbėti viešai reikia daugiau drąsos, negu žinojimo." Ką! ką! ką! ar čia ne juokai? mat lietuviams nebus prigimta lietuvių kalba! Kur gi "Keleivio" rep. liogika? O kad ne visi kartu kalbėjo, tai nieko nepaprasto. Sandariečiai yra kulturingi žmonės ir supranta susirinkimų tvarką. Todėlei ir nerėkauja visi kartu, kaip laukiniai taip kaip kokiuose susirinkimuose, kur tokie "ponaičiai" dalyvauja kaip "Keleivio" reporteriai, kur kiekvienas nori savo oratoriškus gabumus išbandyti. Gi prie progos visgi visi kalbėjo ir visi gvildeno patiektus ant stalo klausimus rimtai.

Toliau prikiša sandariečiams "susiliejimą" su žydais apvaikščiojime Lietuvos nepriklausomybės 16 d. vasario š. m. Bet ar "Keleivio" reporteris nežino, kad tą viršpaminėtąjį apvaikščiojimą rengė ne vien sandariečiai, bet Worcesterio Lietuvių draugijų Taryba, kurioje priklauso apart Sandaros kuopos, kelios didžiausios draugijos Worcesteryj. Bet ką tas turi bendro su Sandaros Seimu? Mat "Keleivio" reporteris bando vietiniams sandariečiams prikišti neva tai "sužydėjimą —ištautėjimą." Mat pasirodo, kad ir jis vienon dudelėn pučia su kun. Jakaičiu, kuris tuomet per "Darbininką" sandariečius "peizojo" ir už ką gavo pipirų net nuo pačių "kolegų" — kunigų.

O gal "Keleivio" korespondentas ir yra kokis kun. Jakaičio "klapčiukas"?!

Pabaigęs apie Sandaros Seimą, "drožia" vyras apie Amerikos Lietuvių Tautininkų Liberalų laikraštininkų seimą. Kaip apie Sandaros Seimą, taip ir apie paskutinįjį matomai labai mažai ką žinojo. Kitaip kalbant: "girdėjo, kad skambino bažnyčioje, bet nežinojo kokioje." Redaktoriai ištikro turėjo vien tik savo be bendradarbių trumpą pasikalbėjimą iš vakaro, bet jisai nebuvo slaptu, nes juk protokole paskelbti jų pasikalbėjimai bei nutarimai. Gi antrytojaus viešam bendradarbių ir redaktorių susirinkime, ne redaktoriai iškalno išrinko p. Jokubyną, bet viešai visi dalyvavusieji, p. Jokubynui, kaipo seimo rengėjui atidarius sesijas, jį užtvirtino kaipo susirinkimo vedėju.

Aprašant šį Seimą matomai "Keleivio" report. rupėjo įkąsti p. Jokubynui. Neva kaip pradėjo kalbėti apie rašybos dalykus su kuo p. Jokubynas mažai apsipažinęs, tai net dvi nosines suvilgęs kaktą bešluostydamas.

Ir čia pamelavo! Juk apie rašybos dalykus visai mažai kalbėta ir tas be jokių ginčų palikta patiems redaktoriams vartoti tokią kokią jiems patinka. Tą dalyką buvo laišku įnešęs "Varpo" redakt. J. Laukis ir nesitęsė ilgiau kaip 10 minučių tą apkalbėti. Gi kaslink p. Jokubyno žinojimo rašybos taisyklių, tai man nėra reikalo daug kalbėti. Juk plačioji Amerikos lietuvių visuomenė seniai žino, kad jisai senas laikraštininkas ir lietuvių rašybą gerai pažįsta kas liudija jo redaguojamas laikraštis "Amerikos Lietuvis". Gal "Keleivio" reporteris mano, kad jisai pats tai jau rašybos žinovas? Ka! ka! ka! Lai sau mano, už manymą juk niekas neareštuos.

Taigi savo tokiais šmeižtais "Keleivio" reporteris pavaišino skaitytojus. Dar daugiau prirašęs nesąmonių, bet perdaug viską išvardyti. Aš tik patėmyjau svarbiausius jo melus, iš ko visuomenė lai sprendžia, kokie sandarbininkai sandarbininkauja "Keleiviui."

Taipgi, Worcesteriečiui "Keleivio" korespondentui patarčiau rašant nešmeižti, nerašyti neteisybę ir neužkabinti gerbiamų visuomenėje asmenų. Pagaliaus jeigu ką kritikuoji, tai "meilasai" vartok liogiką, protą ir mandagumą.

Taipgi Korespondentas.

Neteisybių Korespondencija.

AMSTERDAM, N. Y. Patėmyjęs "Draugo" 130 num. žinią iš Amsterdamo apie A. L. Kliubo koncertą, apie kurį rašo Uršė, aš, kaipo vienas iš Amsterdamiečių, turiu priminti, kad Uršė nesilaiko toje žinioje teisybės. Jei Uršei nepatiko Amsterdamiečių taip prakilnus ir aukštai statomas darbas, tai visgi reikia prisilaikyti doros ir teisybės. Argi padoru ir teisinga yra užsipuldinėti ant gerb. A. Grigoraičio, argi gerai yra kraipyti kito darbus neteisingai? Ar padoru yra užsipuldinėti ant gerb. Kryščinskio, kuris taip papuošė koncertą? O ką čia sakyti apie užsipuolimą ant viso choro? Juk nereikia užmiršti, kad neteisybė reikia atšaukti, o neatšaukus liekasi neteisybė ant visados!

Man begyvenant Amsterdame per 14 metų, teko girdėti daug lietuvių koncertų ir turiu pasakyti, kad šis, tai yra gegužės 18 d. koncertas tapo atliktas labai gerai, nes jame dalyvavo parinkti dainininkai, kurie kaip vyrai, taip moters bei merginos per daug metų puošė Amsterdamo lietuvių bažnyčią, dalyvaudami bažnytiniame chore, ir čia ar padoru yra iškraipyti tų gerų, teisingų ir gabių įpatų dailę?

Brangus lietuviai Amsterdamiečiai! nešmeižkime vieni kitų, nes tame laimės nerasime, susipraskime, susitvarkykime ir pagerbkim vieni kitų gerus darbus, o tada užviešpataus pas mus ramybė.

Amsterdamo lietuviai gražiai elgiasi ir net Uršė rašo "Drauge", giriasi, jog kaikurie yra parapijos šulai. Taipgi tikrai yra musų kolionijos parinktieji lietuviai, veda bažnyčios reikalus ir taipogi veda musų Tautiškojo namo reikalus, žodžiu tieji parinktieji lietuviai palaiko viską, ką tik Amsterdamo lietuviai turi.

A. J. Kubilius.

KAIP ATIMTI DĖMES NUO VARIO, MISINGO IR ŽALVARIO.

Dėmės ant vario, misingio ir žalvario yra vario angliarugštinė druska. Galima jas atimti trynimu arba ištirpinant silpnomis rugštimis.

Supuvęs akmuo (rottenstone) sumaišytas su aliejum paprastai vartojamas ant tų metalų. Aptepus metalus reikia juos trinti minkštu skuduru.

Oxalio rugšties skystimas, pasukos ar actas, ypač kada sušildoma, greitai sunaikina dėmes ant šių metalų. Bet reikia visą valomą medegą nuimti, nes kitaip dėmės vėl greit pasirodys ant tų metalų, sako Jungtinių Valstijų Agrikulturos Departamentas. Plaunant metalą vandenyj, nušluostant jį, ir trinant su sausais baltais miltais sekmingai galima dėmės nuo tų metalų pašalinti. Balti milteliai netik kad suima drėgnumą, bet trynimu nušviečia.

F. L. I. S.

Onutė apieravojant poterius: —Viešpatie neduok mano tėvui daugiaus vaikų, nes jis nemoka užlaikyti nei tų, kuriuos jau turi.

Liet. Prad. Mokyklų Švietimas.

Tur but niekur nėra taip švietimo darbas varžomas kaip Lietuvoje. Tiesa, mokyklų gana nemažas skaičius yra ir jau, berods, einame prie visuotino mokslo, bet ką pasieksime tokiuos rėmuos belaikydami? Su progresyvesne mintimi, platesne iniciatyva, mokytojas nedrįsk į mokyklą įeiti, tuoj bus išgintas ir tas tavo idėjinis darbas nueis niekais. Kiekvieną žingsnį kunigas seka.

Tas vis dar nieko, bet kad kunigo pasakymas dažniausiai laikomas teisėtu, be jokių atodairų daugiau kunigui Šv. Ministerija patiki, nors jis ir netiesą kalbėtų, žmogų šmeižtų, kas tankiausiai ir atsitinka. Kaipo pavyzdį privesiu vieną dalyką, kaip galima populiares knygas pas mus platinti.

1923 m. Kulturos bendrovė išleido populiarę moksliską kulturos knygą "Iš tamsios praeities į Šviesią ateitį" N. Rubakino. Šiaulių apskrities valdyba tų knygų užpirko prad. mok. knygynams ir savo antspaudas pridėjus išdalino visoms savo apskričio prad. mokykloms. Kaip girdėjo, buk tai buvus užpirkus ir pati Švietimo Ministerija kn. "Iš tamsios praeities į šviesią ateitį." Bet štai Užvenčio valsčiaus, Kolainių bažnytkiemyj prinimoji knyga pakliuna kunigui į rankas, kuris peržiurėjęs, matomai mažai ją skaitė, tuoj "konfiskavo" sulyg jo išsitarimu. Kun. A. Ignatavičius atėmęs iš skaitytojaus sulyg jo nuomone neleistina katalikui knygą skaityti, rašo Kolainių prad. mok. mokytojui V. Miceikai laišką, kurio visą turinį talpinu:

"Gerbiamajam Kolainių liet. prad. mokyklų mokytojui p-nui V. Miceikai.

Kokia pusantro mėnesio atgal į mano rankas pakliuvo knyga su Kolainių liet. mokyklos ir Šiaulių apskrities valdybos antspaudais. Užvardijimas "Iš tamsios praeities į šviesią ateitį". Pavarčius minėtąją knygą patėmyjau, kad ji traktuoja apie tikybos dalykus, kaip tai apie pradžią ir paskutiniąjį tikslą (parskyrimo) žmogaus. apie dangų, sielą ir kitus dalykus, dalykai traktuojami minėtoj knygoj griežtai priešingoj dvasioj negu katal. bažn. apie tai mokina ir kokios pažiuros katalikų gamtininkai ir kitų mokslo vyresn. Taipogi sužinojau, kad Tamsta davei mokinei musų mokyklos Petronaitytei pasiskaitymui. Kaipo kunigas ir kaipo kapelionas tos mokyklos negalėjau tą dalyką praleisti pro pirštus. Kadangi Tamsta į mane nesikreipėte ar galima duoti katalikų vaikams skaityti knygas antireliginio turinio, neradau rekalingu duoti bi kokių perspėjimų, tuo labiaus, kad minėtoji knyga ne tamstos pirkta, o prisiųsta iš Šiaulių apskrities valdybos, reiškia plačios visuomenės dalyką. Kadangi katalikams tikintiesiems tas yra kenksmingas, radau reikalingu nusiųsti vyskupui, kad jis kreiptųsi į tam tikras įtaigas, sutrukdymui platinimo tokių knygų bent oficialiai per valdžios įstaigas. Tat labai Tamstos prašau nereikalauti iš Petronaitytės grąžinimo minėtos knygos, nes aš nuo jos konfiskavau ir nusiunčiau vyskupui Karevičiui. Už tą knygą prašau laikyti mane atsakomingu. Prie šio pridedu Tamstai pakvitavimą Užvenčio pašto apie priėmimą apdr. siuntimo, kuriame buvo ta knyga. Su pagarba kun. A. Ignatavičius."

Kurija, matomai, gavus tuoj pasiuntė švietimo Ministerijai, kuri Kurijos įtakoje ir jos daugiausiai klauso, tuoj davė įsakymą visoms prad. mokykloms, kad knyga "Iš Tamsios praeities į šviesią ateitį" iš prad. mokyklų knygynėlių išimtų, ką beabejo prad. mok. vedėjai ir padarė. Bet ta knyga taip paliko garsi ir jos jau berods, nebėra, visuomenė išpirko, kaipo Švietimo Ministerijos manymu, minėtoji knyga kenksminga visuomenei skaityti, desnis visiems. Tuo nepasitenkinusi Švietimo Ministerija vėl išleidžia įsakymą, kad visi prad. mokyklų vedėjai akyliai peržiurėtų pradžios mokyklų knygynus ir išimtų iš jų visas knygas, kurios savo turiniu: 1) kenkia Lietuvos Respublikos tvirtėjimui, 2) užgaulioja tikybinius ir tautinius jausmus, 3) žadina luomų ir partijų kovą, 4) nusižengia dorovei ir geriems papročiams ir 5) žiaurina ir bukina žmonių švelnesnius jausmus. Išimtas iš apyvartos knygas reikia perduoti artimiausiam valstybės knygyno skyriui, kurs jas sudeda į publikai neduodamų knygų skyrių.

Mokyklų vedėjai yra atsakomingi už mokyklų knygynuose laikomų jų knygų turinį. Dabar mokytojas gavęs toki įsakymą nebežino nė ką daryti, nes vienam koki nors knygos savo turinio patiks, kitam nepatiks, vienas supranta, kitas kitaip. Lyg rodos mokytojai privalo eiti cenzuros pareigas, mano nuomone, cenzorius tegali buti vienas, kuris peržiuri visas valstybėje egzistuojančias knygas, o ne mokytojas turi jas sekti. Kad bent butų Šv. Ministerija parašiusi kokį neleistinų valstybei kenksmingų sulyg jų manymu knygų sąrašas, tai tuo laiku ir mokytojai galėtų juo vaduojantis išimti esančias neleistino turinio knygas. Ir mano kad tuo sudarys sau garantijas ir apsigins nuo kunigų nuomonei priešingų knygų. Jau kaip tu žmogus bėgančio vandens netvenksi, vis vien neužtvenksi, nes vanduo apeis visą tvenkinį ir galų gale jį patį išgriaus. Juo labai musų žmonėms apšvieta taip brangi ir mylima yra, kad ją sutrukdyti sunku. Sulyg jų nuomone, turi visa moksleivija ir visuomenė skaityti tokias knygas, kokios jiems patinka, nors jos žmogaus protą visai bukintų, kaip Šventųjų gyvenimai ir visokie Šv. Kazimiero mišinio leidiniai. Man rodos, kad kaip tik jų kunigų peršamos knygos, tai tikrai tinka sukrauti į žmonėms neskaitomų knygynų skyrius, nes jau taip seni ir nuobodus dalykai, kad juose vien tik pasenusių silpnų minčių mišinių kratiniai daugiau nieko ir pilnos kaip kurios visokių burtų; nuo ko žmonės seniai kratosi. Tokiu darbu daugiau prieš save nusistatę žmones, kurie greit jiems pasakys gana jums karaliauti! Ir taip kiekviename žingsnyj yra trukdomas švietimas, vien tik kunigų darbas galima sakyti, nes jiems dabar gana geras algas nežinia už ką moka, o valstybės darbo visai nedirba, na tai tik persekioja savystoviai darbuojančius ir laisvę mylinčius žmonės. O mokyklos visai skursta, mokytojų algos apgailėtinos, žmoneliai mokesnių nebegali pakelti, o jie sau deda ir savo kromus taiso neatsižvelgdami į visuomenės sunkų gyvenimą. Ir skaitosi save gana dideliais patrijotais lietuviais kaip kr.-dem. taip jų visi sėbrai, o savo gerovės pegerinimui parsikvietė iš Šveicarijos kokių ten svetimtaučių vienuolių, kurios įsteigusios mokyklas vaikus mokina (Pav. Šiauliuose). Še, tau ir patriotiškumas, by tik jų kastos butų žmonių aptemdytų protų palaikomos. Bet ateis laikas jų karaliavimui ir pas mus Lietuvoje, nes tokių sunkenybių ir persekiojimų visuomenė ilgiau nebegali kęsti.

Žemaičių Petras.

DIDELIS

IŠVAŽIAVIMAS

RENGIA A. L. T. SANDAROS CONN. APSKRITYS,

Nedėlioje Birželio-June 22 d., 1924.

Lietuvių Parke

24 STOTIS GLIASTONBURY, HARTFORD, CONN.

Pradžia 10 val. ryte.

GERBIAMIEJI!

Šis Išvažiavimas daug skirsis nuo buvusių kitų. Nes labai gražioje vietoje: tarpe vandenų, žalių lankų ir didelių medžių. Bus puikiausė muzika, kokios dar Išvažiavimuose nėra buvę, kuri grieš Amerikoniškus ir Lietuviškus šokius ir linksmins suvažiavusius svečius. Todėl, kviečiame visus į šį Išvažiavimą, kad pasimatyti su savo giminėms, draugais bei pažįstamais, kurie suvažiuos netik iš Conn. valstijos, bet ir iš Mass., New Yorko ir kitų. Programas bus labai didelis, butent:

1) Amerikos Dėdė Samas ir Lietuvos Laisvė.
2) Amerikos ir Lietuvos Himnai.
3) Per visą Išvažiavimo laiką M. Paltanavičius, iš Worcester, Mass. trauks judamus paveikslus, kaip paskirų grupių taip ir viso Ižvažiavimo. Paveikslai bus rodomi Lietuvoje.
4) Prakalba Sandaros Vice-Pirm. N. Rastenio iš So. Boston, Mass.
5) Dainuos N. L. "Varpo" choras iš New Britain, Conn.
6) New Britaino Molderiai ir Waterburio Kesteriai trauks virvę.
7) Lenktynės maišuose.
8) Connecticut Valstijos drutuolių Imtynės.

Taipgi bus ir daugiau visokių pamarginimų. Tad kas tik gyvas, visi į šį Išvažiavimą. Lai musų giminės bei draugai Lietuvoje matys mus judamuose paveiksluose esančius šiame milžiniškame Isvažiavime.

KELRODIS: Traukiniais atvažiavę, iš stoties eikite ant Asylum St. ir eikit į State ir Market St. Taipgi karais atvažiavę išlipkite ant State St. eikite iki kampo Market St., kur gausite Glastonbury karą ir važiuokite iki 24 stoties, ten išlipus tiesiai į Parką. Automobiliais ir trokais atvažiavę, važiuokite per tiltą į East Hartford iki Church Conos. Sukite po dešinei ir važiuokite iki 24 stoties. Ten pamatysite skelbimą.

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS

Ketveri Metai.

(1920. V. 15.—1924. V. 15.)

Ne kaszin kiek laiko, bet kiek pergyventa?

Gegužės 15 d. 1920 m. vakare b. valtybės prezidento A. Smetonos miesto teatro salėj atidaryta Steigiamojo Seimo pirmutinis posėdis. Tą patį posėdį, kai tik buvo išrinktas pirmininkas (A. Stulginskas), buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybės proklemavimas, kuris skambėjo šitaip:

Lietuvos Steigiamasis Seimas reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą nepriklausomą Lietuvos valstybę, kaipo demokratinę respubliką, etnologinėmis ribomis ir liuosą nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis.

Toliau eina pirmutinio teisėto Ministerių Kabineto sudarymas, Maskvos sutarties pasirašymas, bolševikų Vilniaus užėmimas, Lietuvių valdžios į Vilnių persikraustymas, pralaimėjimas Gibų — Suvalkų pusėj, bolševikų pasitraukimas, Suvalkų sutartis, želigovskio Vilniaus užėmimas, Giedraičiai, Širvintai, Gynimo Komitetas, į Tautų Sąjungą atsikreipimas, Hymanso projektai, Krikščionių — liaudininkų koalicijos suirimas, konstitucija, žemės reformos įstatymas, Ylukštos praradimas, Palangos prijungimas, neitralė juosta su jos pasekmėmis, Lietuvos Respublikos ribų į rytus pastumėjimas, Vokiečių markės katastrofa, litų pavėlintas įvedimas, "fašizmo" ekscesai, "krikščionių" partijų jezuitams pasidavimas, jų pasipelnavimo obalsių paskelbimas, naujo Seimo rinkimai, krikščionių pralaimėjimas, Pirmojo prezidento savotiškas rinkimas, Seimo paleidimas, naujas Seimas, musų "katalikų" atsirubežiavimas nuo kitų piliečių, Klaipėdos laimėjimai ir pralaimėjimai, "krikščionių" kova prieš savivaldybes ir savų organizacijų iš valstybės lėšų šelpimas.

Kiek darbo, kiek aukų, kiek kraujo tuom laikotarpiu pas mus padėta?

O kitur? Irgi begalės svarbių permainų.

Anglijoj — Airijos, Egipto atsiskyrimas, darbo žmonių prie valdžios priėjimas.

Vokietijoje keletas vidaus revoliucijų, markės bankrotas, Silezija, Ruras, Pareinis, reperacijos.

Prancuzijoj Poincare viešpatavimas.

Italijoj Mussolini, fašizmas, Korfų, Fiume.

Ispanijoj generolo de-Rivera diktatura.

Turkija Kemal Kazi Pašos vedama atgauna Konstantinopolį, darosi ne tikybinė, bet daugiau tautinė respublika, atsikrato nuo kalifato.

Arabai telkiasi į federaciją (Arabija, Mesopotamija, Užjordanija).

Žydai nusivilia Palestina, arabai ima viršų, sionizmas silpsta.

Lenkų endekai paima valdžią į savo rankas, Pilsudskis ir P. P. S. į šalį nustumti, eina smarkus persekiojimas tautinių mažumų (ukrainiečių, gudų, vokiečių, lietuvių) ir tolimesnis Lenkijos silpnėjimas.

Rusija išnyksta iš žemlapio, jos vietoj atsiranda S. S. S. R.—Sąjunga Socialistų - Sovietų Respublikų, miršta Leninas, eina tolyn valstybės pakrikimas, vedama prie buržuazinės demokratinės tvarkos, aiškus komunistinės tvarkos bankrotas.

Gudija S. S. S. R. federacijoj plečiasi ir tuom laiku savo teritoriją padvigubina.

Latvija Estija, Suomija, Čekoslovakija eina tvirtyn, tvarkosi.

Rumunija rengiasi prie karo su Rusija dėl Besarabijos.

Grekija pralaimėjusi su Turkija karą pergyvena vidujinę netvarką, pralošia ginčą su Mussolini, stoja respublika.

Iš stambesniųjų bendrų apsireiškimų Europoje matyt besivaržymo aštrėjantis procesas tarp Prancuzijos ir Anglijos. Tas procesas Europoj tuomi tarpu atrodo einantis Prancuzijos naudai.

Ar pasikeitė tarptautiniuose santykiuose kas svarbesnio iš esmės sulyginus su prieškarine gadyne?

Tada visur vyravo militarizmas, kumščio teisė. O dabar?

Nors tautų Sąjunga posėdžiauja, nors įsteigtas yra Aukščiausias tarptau
bet armijų skaičius nesumažėjo, bet užgrobimai eina po senovei (Vilnius, Ruras, Korfu, Gruzija), bet kardas teismą dar nugali.

Kas-gi toliau matyt?

Musų Respublika iš vienos pusės tvarkosi, eina stipryn, kiek šviesyn, bet iš kitos pusės mes dar nesiliovėme padegėliais likę, dar toli — gražu neatsistatėme savo ukių į tą vietą, kurioj jie buvo prieš karą, nes kapitalų dar neturime (70 mil. litų tetu-rime, o reikėtų 200 mil.).

Partiniai ir tikybiniai ginčai auga, nuo seniaus įsivyravę klerikalai stato paskutines pajiegas, kad neišspruktų iš jų rankų įtaka, kad neišslystų valstybės aparatas su jo gerybėmis.

Tai gero šaliai nelemia!

Kaimynų groboniški norai nemažėja. Ir mes dar ilgą laiką turėsime įtempę savo pajiegas buti savo nepriklausomybės sargyboje.

Ar ateina kam į galvą, kas butų jei užpultų dabar Lietuvą dvejetas neužderėjimo metų?

Iš praeitų ketverių metų džiaugtis turime kuomi, galime net didžiuotis pasiektais rezultatais, galime laukti Lietuvai dar šviesesnės ateities. Tai tiesa.

Beto kartu neužmirškime, kad ir toliau turime įtempę pajiegas dirbti, dirbti ir dirbti tėvynės ir žmonijos labui, nes kitaip galime laimėjimus pražudyti, susilaukti net katastrofos.

Darbas, valstybės reikalams atsidavimas, savo asmeninių reikalų tolimesnėn vieton statymas, tolerantingumas, teisėtumas, gerų tradicijų palaikymas —tai yra musų geresnės ateities garantijos. Tik tokiais budais tik panašių idealų žmonių yra laimėta tai, ką dabar turime.

Stodami į naujus mus parlamentinio gyvenimo metus neužmirškime to.

("Lietuvos Žinios")

Tarptautinių Darbo Žinių Sutrauka.

AUSTRIJA: Nedarbas. Nuo birželio 1923 metų, nedarbas padidėjo nuo 92,789 iki 126,734.

CHILI: Darbo ginčai. Valparaizoje sustreikavo žibintojai, laivų krovėjai ir jurininkai, ir 10,000 įvairių išdirbysčių mekanikai. Spėjama, kad tai viskas iš priežasties mažėjimo pinigų pirkimo vertės.

KUBA: Imigracija. Iš visų imigrantų atkeliaujančių Antilloj baigiantis kovo mėnesyj 1924 metais, 5,636, arba daugiau neg 90 nuošimčių, buvo darbininkai iš Haiti.

DANIJA: Nedarbas. Kovo mėnesyj, 1924 metais, bedarbių skaitlius sumažėjo nuo 57,600 iki 49,954.

ANGLIJA: Laivų Dirbtuvės Darbininkų Streikas Užbaigtas. Laivų dirbtuvės darbininkai Southamptone sugrįžo darban, ir Darbdavių Federacijos lokautas atšauktas. Šis žingsnis užbaigia streiko suirimus, kurių pasekmės išsiplėtojo po Škotiją.

FINLANDIJA: Siulomas naujas emigracijos įstatymas. Finlandijos Emigracijos Komiteto susiringime, buvo nutarta įsteigti naują emigracijos įstatymą, kuris paremia išvažiavimo liuosybę, ir reguliacijas paliečiant emigrantų gerbuvį prieš ir po apleidimo jų tėvynės.

LENKIJA: Nedarbas. Per pirmas aštuonias balandžio dienas, 1924 metais, nedarbas Lenkijoj padidėjoc, nuo 113,000 iki 118,000 žmonių, bet nuo to laiko didėjimas, kaip praneša valdžia, labai mažas.

Kaip Konservuoti Kiaušinius.

Kuomet kiaušinių pilna ir jie pigųs, reikia domės kreipti kaip juos konservuoti žiemai. Šviežius kiaušinius tinkamai sukonservuotus galima laikyti nuo aštuonių iki dvylikos mėnesių gerame stovyj.

Kad turėti geras pasekmes, kiaušiniai turi buti švieži ir švarųs. Kiaušiniai, kurie plaukioja nėra švieži ir dėlto negalima jų konservuoti. Nereikia jų plauti, nes tas nuima plėvelę, kuri sulaiko juos nuo gedimo, bet jei kiaušinis nešvarus, galima juos nušluostyti skepetaite pamirkyta acte. Niekuomet nereikia konservuoti labai nešvarių kiaušinių, nes tokiam stovyj jie suges.

Vandens stiklo metoda.

Geras budas konservavimui kiaušinių yra vartojant vandens stiklą (sodium silicate).

Reikia imti vieną kvortą vandens stiklo ir devynias kvortas vandens, kuris atvirintas ir atvėsintas, ir tą visą supilti į penkių galionų puodą. Jame bus galima sudėti penkioliką tuzinų kiaušinių.

1. Paimk penkių galionų puodą, išvalyk jį gerai, paskui išplauk su verdančiu vandeniu ir išdžiovink.

2. Suvirink vandens ir leisk jam atvėsti.

3. Jam atvėsus, atmieruok aštuonias kvortas, supilk į puodą ir pridėk vandens stiklo vieną kvortą, paskui gerai išmaišyk.

4. Tada sudėk kiaušinius. Nors du coliai vandens turi dengti kiaušinius visuomet.

5. Puodas su konservuotais kiaušiniais turi buti laikomas vėsioj, sausoj vietoj, gerai apdengtas, kad skystimas neišgaruotų.

Kalkinio vandens metoda.

Kalkinis vanduo gali buti vartojamas geromis pasekmėmis konservuojant kiaušinius ir juos užlaikys taip pat gerai kaip ir vandens stiklas. Kalkės daug pigesnės ir tuo budu labiau prieinamos neg vandens stiklas.

Ištirpyk du tris svarus kalkių penkiuose galionuose vandens, kuris atvirintas ir atvėsintas. Tada reikia leisti vandeniui stovėti ir šviežius kiaušinius į švarų molinį puodą ir apipilti su tyru kalkiniu vandeniu kol visi kiaušiniai apsemti. Nors 2 coliai vandens turi visuomet kiaušinius dengti, kartais svaras druskos vartojamas sykiu su kalkėmis, bet patyrimas parodo, kad vien kalkės duoda tas pačias pasekmes.

Kaip vartoti konservuotus kiaušinius.

Šviežius švarius kiaušinius tinkamai konservuotus, galima pasekmingai naudoti prie virimo ir valgymo. Jei konservuoti kiaušiniai bus virinami, prieš verdant reikia juose pradurti mažą skylelę. Tai daroma, kad išleidus orą iš kiaušinio jam sukaitus, ir tuomi neleis jam sutrukti.

Petrienė nusivedė Agutę pas Mikienę, paskui pas Juozienę, ir grįždamos užėjo bažnyčion. Išėjus iš bažnyčios Agutė paklausė motinos, keno tas namas? Motina atsakė, jog Dievo.

Agutė parėjusi apsakė tėvui kur buvusi — pas Mikienę, Juozienę ir pas Dievą, ale jo namie neradusi.

Bučkis tai ypatingas daiktas — nei jokios naudos iš jo nėra, tačiaus kitam yra didžiausiu daiktu. Vaikas gauna bučkį dovanai; jaunikaitis turi vogti bučkį; senis turi pirkti bučkį.— Bučkis, kudikio teisė, įsimylėjusio privilegija, veidmainio darbas. — Bučkis merginos tikėjimas, vedusio viltis, o senmergei tai labdarybė.

Dabar Nupigintas ikl $6.35

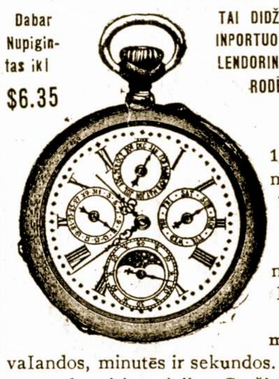

TAI DIDŽIAUSIAS INPORTUOTAS KALENDORINIS LAIKRODĖLIS

Rodo 12 mėn. metuos, 7 dien. savait. 31 d. mėnes. Mainos kas mėnuo valandos, minutės ir sekundos. Visuomet rodo teisingą laiką. Gražiai padarytas iš oxygeno metalo. Tai yra laikrodėlis visų mylimas. Vertas daug daugiau negu parsiduoda.

NESIŲSK PINIGŲ, tik pasiųsk savo vardą ir antrašą, mes prisiųsime apmokėdami liešas. Jus užmokėsite $6.35 gavę laikrodėlį. Jei netks, pinigus gražinsime.

KAMAR NOVELTY CO. Dept. 455
851—44th St., Brooklyn, N. Y.

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignotas Stankus
1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokes ligas) IR CHIRURGAS (daro visokes operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 ki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Kalendorius

Kiekvieno žmogaus gyvenime yra butinas reikalas turėti Kalendorių, nes Kalendorius tai yra geriausis namų draugas. Šiais metais Sandara kaip tik ir išleido tokį kalendorių, kuriame telpa visos mėnesinės dienos su pažymėtais šventųjų vardais bei šventėmis. Taipgi jame telpa daug eilių, apysakų, straipsnių bei daugybė informacijų apie žymiausius pasaulinius įvykius. Taipgi telpa daug paveikslų bei senoviški lietuvių vardai. Kiekvienam Sandariečiui bei "Sandaros" skaitytojui yra patartina įsigyti šį Kalendorių sau ir savo giminei Lietuvoje. Jo kaina tik 25c. Prisiųsk laiške įdėjęs 25c. arba dvicentiniais pašto ženkleliais, o kalendorius bus prisiųstas Tamistai arba Tamistos giminei Lietuvon. Kas ima nemažiau kaip 10 kalendorių, tam duodame 50%.

"SANDARA"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Reikalingi Agentai.

Vyrai, moters arba merginos, seni arba jauni visi yra tinkami tam darbui. Nereikia sugaišt nuo kasdieninio savo darbo. Vientik vakarais pašvenčiant po pora valandų laiko kiekvienas gali užsidirbti nuo $50 iki $100 sąvaitėje. Darbas geras ir kiekvienam galimas. Kaip galite greitai atsišaukite į Sandaros Administraciją. Pirmutiniai visada turėsite pirmenybę.

SANDARA
327 E St., So. Boston, Mass.

Lietuvos Albumas

Didelė 435 puslapių knyga, kurioje 288 puslapiai vien tik paveikslų įvairių Lietuvos profesiosakų bei veikėjų, butent: profesorių, advokatų, gydytojų, kompozitorių, dailininkų, generolų, karininkų, vyskupų, kunigų bei šiaip įvairių grupių. Gi kiti 147 puslapiai, tai aprašymas kaikurių veikėjų gyvenimų. Ši knyga yra labai graži ir naudinga kiekvienam. Jos kaina tik $3.50. Reikalaudami siųskite ir pinigus adresuodami:

SANDARA,
327 E St., So. Boston 27, Mass.

"DIRVA" PERSIKĖLĖ NAUJON VIETON.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Sąvaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusę kainos.

"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

"DIRVA"
3352 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

SUSIVIENJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiau. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.
platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJAS SĄVAITINIS AM. LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS.

"VARPAS"

EINA KAS ŠEŠTADIENIS.
Kaina metams Suv. Valst. $2.00
Pusei metų 1.00
Užsienyj ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50

Jei nori pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, tai skaityk "VARPĄ," kuris, nieko neužkabinėdamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Įdėk į konvertą dvidolerinę ($2.00) ir pasiųsk "Varpo" Administracijai, o gausi jį.

"V—A—R—P—A—S"
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1234.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsipremumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams: Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

RASTENIS BAIGĖ ADVOKATO MOKSLĄ.

Nadas Rastenis, Sandaros Vice-Pirmininkas ir žinomas veikėjas, baigė Bostono Universiteto Tiesų Skyriuje mokslą; gauna L. L. B. laipsnį. Širdingi pasveikinimai nuo Redakcijos ir Administracijos.

VIEŠNIOS IŠVAŽIAVO.

Apie porą sąvaičių So. Bostone pas gerb. Dr. Pašakarnį viešėjusios p. Baltrukonienė su dukterimis Jule ir Elena apleido Bostoną. Važiuodamos namo į Cleveland, Ohio mano pakeliuj sustoti New Yorke ir apie ketvergą pasiekti savo namus. Kiek teko girdėti iš viešnių išsireiškimo, tai Bostonas gerai patiko, ir ypač gerą ir didelį įspudį išsivežė mačiusios Operą "Eglę, žalčių Karalienę." Laimingai pasiekti namus.

AUTOMOBILIAI UŽMUŠĖ 13 ŽMONIŲ.

Pereitoje sąvaitėje Mass. valstijoje nuo automobilių žuvo 13 žmonių. Tos nelaimės daugiausiai pasitaikė girtiems važiuojant. 66 automobilių savininkams atimta leidimai važiuoti automobiliu. Per pereitą mėnesį ir šio mėnesio pirmąją sąvaitę, viso neteko leidimų 218 ypatų.

IŠPUOLĖ PER LANGĄ.

Tulas Thomas F. Cady, gyvenantis 181 W. Eighth St., So. Bostone, taisė savo namo langą. Betaisydamas pasprudo ir puolė nuo trečiojo aukšto 30 pėdų žemyn. Liko nugabentas ligoninėn ir yra pavojingame padėjime.

"TĖVO DIENA."

Ateinantį sekmadienį, birželio 15 d., nutarta pašvęsti pagerbimui tėvelio. Pagerbimui motinos nuo seniai yra įvesta diena, gi šįmet atsiminta ir tėvas neužsimiršti. Išspręsta, kad tą dieną duoti tėvui ir kokią dovaną, nors pats tėvas turėtų už ją užmokėti ir apkarpyti ant pievutės žolę, taipgi nors ir pačiam tėvui atsieitų karpymo darbas atlikti.

NUMIRĖ NEIŠDUODAMAS PASLAPTIES.

Pereitą pirmadienį Brockton'o ligoninėje numirė Juozas Kvaraciejus. Nežinia, ar jis pats buvo susižeidęs, ar jį kas sužeidė. Pereito penktadienio rytą Kvaraciejienė pasišaukė policmoną Barry, sakydama, kad jos vyras papludęs kraujuose. Policmonas rado Kvaraciejų virtuvėje su gilia žaizda galvoje. Nugabentas į ligonbutį išbuvo gyvas nuo penktadienio iki pirmadienio, kada numirė — visą laiką nepasakydamas, kas jam pramušė galvą, nors policija gana stengėsi iškvošti. Taipgi ir nusinešė su savim paslaptį išsikraustydamas iš šio svieto.

PASLYDĖS AUTOMOBILIUS

Leo Trainero automobilius paslydo ant Eustis gatvės ir atsimušė į telegrafo stulpą. Jo pati ir du vaikučiai gerokai susitrenkė.

CHORAS IŠ 500.

Ateinantį pirmadienį susirinks liuosnoriai dainininkai praktikuoties. Jų bus į 500. Mat liepos 7 d. Mechanics Building svetainėje prasidės "Elks" draugijos konvencija, kuriai rengiama vietos 15,000 sėdynių. Tam didžiuliam chorui atidarymo dienoj pritars orkestra iš 50 muzikantų, kurie ir šiaip gries žinomiausių kompozitorių geresniuosius veikalėlius.

SUDAUŽYTOS PIENO BONKOS.

John Murphy'o arklys pasibaidė su vežimu, pilnu pieno bonkų. Bonkos ėmė byrėti iš vežimo ir didžiuma jų susidaužė. Pats Murphy taipgi išmestas iš vežimo ir sužeistas pateko į Somerville ligoninę.

Attleboro suareštuota keturi jaunikaičiai, kaltinami už vogimą automobiliaus gumų. Jie padavė savo vardus kaipo William J. Havey, Robert O'Neil, J. C. Cody ir R. J. Martell.

REIKALINGA

Mergina prie namų darbo. Kreipkitės, (24)

A. J. KUPSTIS,
332 Broadway,
So. Boston, Mass.
arba šaukite Milton 5283.

PARSIDUODA

9 šeimynų namas su krautuve valgomų daiktų su visu bizniu, geroj vietoj; rendos neša $1776 į metus, dėl greito pardavimo prekė $8500; $4000 įnešti.

A. IVAS.
361 Broadway, So. Boston, Mass

Naudokis Proga.

Parsiduoda du namai Roxburyje darbininkiškame centre. Namai aptaisyti su visais patogumais po 5-6 kambarius šeimynai. Rendos į mėnesį kiekviena šeimyna moka po $30.00. Kaina $16,000 už abudu. Įnešti už abudu $4,000. Po vieną perkant kaina po $8,250, įnešti po $2,000. Butinai turi buti parduoti iki liepos 25 d. tokiu budu parsiduoda daug pigiau negu jie verti. Norinčiam įsigyti namą yra puiki proga pasinaudoti. Platesnių informacijų kreipkitės pas

JULIŲ MIKALONĮ,
425 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1607.

Bargenai

Šešių šeimynų naujas murinis namas ir automobiliaus garadžius. Kaina $43,000. Geros išlygos, taipgi 3 šeimynų su visais įtaisymais. Kaina $12,500, įnešti $3,500. A. J. NEMAKSY, **395 Broadway, So. Boston,** Mass Tel. S. B. 2340.

PIKNIKAS.

RENGIA SANDAROS 9 KUOPA, CAMBRIDGE, MASS.
NEDĖLIOJE BIRŽELIO-JUNE 15 D., 1924.
NAVICKO UKĖJE,
124 Summer St., (Šale Endicott Farm), Norwood, Mass.
Pradžia 12 val. dieną.

Taigi A. L. T. Sandaros 9 kuopa kviečia vietos ir apielinkės lietuvius ir lietuvaites dalyvauti musų rengiamam pasilinksminime, o užtikriname, kad busite visi pilnai užganėdinti.

Specialiai trokai išeis 9:30 valandą ryte nuo Sandaros 9 kp. kambarių, 875 Cambridge St., Cambridge, Mass.

Kelrodis: Iš Bostono ir apielinkės atvažiavus ir pervažiavus Norwood Washington gatvę, reikia pasukti po kairei ir gauti Pleasant St. ir šia gatve pavažiavus tarp Norwoodo ir East Walpole, o po kairei rasite Summer St., kuriuo pavažiavus rasite pikniką.

Rengėjai.

Lietuvių Rakandų Krautuvė Naujoje Vietoje

Dabar musų įstaiga randasi

326--328 W. Broadway So. Boston, Mass.

Lietuvių Rakandų Krautuvė pasekmingai tarnaudama lietuvių visuomenei išaugo taip, jog prisiėjo plėst biznį. Dabar turime dvigubai didesnę vietą, negu pirmiau. Stakas taipgi padvigubintas. Pasirinkimas kuodidžiausias. Musų krautuvė yra vienatinė lietuvių rakandų krautuvė, bet ji yra viena didžiausių So. Bostone. Pirkite pas saviškius, gausite gerą patarnavimą, kainos žemesnės, negu pas kitus. Reikalui esant, kreipkitės pas mus pirmiausia. Viskas namams išfornišiuoti ir papuošti.

ANTANAS AŠMENSKAS, Vedėjas.

LIETUVIŲ VALGYKLA

American & Lithuanian Restaurantas perėjo į musų rankas. Dabar gaminame šviežius valgius sulyg lietuvių skonio, skaniai ir švariai pagaminti ir už prieinamą kainą. Tad kviečiame vietos lietuvius atsilankyti.

AMERICAN & LITHUANIAN LUNCH,
244 Broadway,
1380 Dorchester Ave.,
So. Boston, Mass.
A. Savičiunas ir
A. Simanavičia Savininkai.

PAIN-EXPELLER

PLAČIAI PAGARSĖJĘS LINIMENTAS

Naudojamas nuo diegiančių sąnarių ir muskulių.
Nuo skausmų krutinėje ir pečiuose.
Kuomet reumatizmas jusų muskulus sutraukia į mazgą.
Nuraminimui drebančių, durančių neramiškos gnaibymų.
Nuo išnarinimų ir numušimų.
Nuo dieglių ir skausmų.
Patrinkit juomi — Pravys skausmą 5-lin.
Visuomet laikykite bonką po ranka— niekuomet negalit žinoti, kada jis jums bus reikalingas.
35c. ir 70c. už bonką aptiekose.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Geriausia Pirkti

Perkam, parduodam ir išmainom: namus, farmas ir kitokią nuosavybę. Apdraudžiame nuo nelaimių automobilius. Taipgi taisom ir pentinam namus iš vidaus ir iš lauko, darbą atliekame greitai ir gerai. Viršminėtais reikalais kreipkitės į

N. E. Real Estate and Insurance Agency.
M. J. KASTANT
Innman Bldg. Innman Sq.,
Room 4, Cambridge, Mass.
Tel. Porter 217-R.

Mūsų Daryti Paveikslai Visiems Patinka.

JURGIS STUKAS
Fotografas.

Padarome dailius paveikslus: Vestuvių, Šeimynų ir Pavienių. Užlaikom visokios rušies rėmus ir darom didelius paveikslus.

453 Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0464-J.

Tel. So. Boston 3520
Namų Tel. Aspinwall 0670
ADVOKATAS
A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washingtoa Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broawday, So. Boston.

Ofiso Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.
Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civilikas ir kriminalikas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Tel. S. B. 2805-R.
Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. H. M. Landau
GYDYTOJAS, CHIRURGAS
220 Hanover St. Boston, Mass
Telefonas Richmond 0380
Specialistas vyrų ir moterų slaptų ir chroniškų ligų.
Valandos: nuo 9 ryte iki 8 vakare. Nedėldieniais iki 5 v. vakare. Patarimai dykai.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akių Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai.
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston

Tel. So. Boston 4000.
DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
So. Boston, Mass.

PUIKIŲ NAMŲ PARDAVIMUI

Cambridge'iui

3 šeimynų mediniai namai, 17 kambarių su elektrika ir gazo šviesomis, garinė šiluma (steam) kožnai šeimynai skyrium, iš priekės ir užpakalio pijazai, puikioje vietoj arti Harvard Skvėro. Prekė $12,500.

Krautuvė ir 5 šeimynų namas su visu grosernės bizniu, puikiausioje vietoje So. Bostone, biznio daroma $1000 iki $1,500 kas sąvaitė. Tur but greit parduota.

3 šeimynų cimento namai, 15 kambarių su visais įtaisymais ir vieta dėl garadžiaus arti Central Skvėro. Puikus namai ir puiki vieta dėl gyvenimo. Savininkas gyvena kitam mieste ir turi but greitai parduoti.

Nauji muriniai 2 šeimynų namai su garadžiu, puikioje vietoje prie pat Central skvėro, prisiims $2000 įmokėti.

Šešių šeimynų cimentiniai namai, puikiausioje vietoje West Somerville. Geras namas ir gražioje vietoje ir bus galima pirkti pigiai, todėl, kad savininkas yra turtingas advokatas ir gyvena kitur.

3 šeimynų namas, su visais įtaisais ir šiluma, ant Tremont St., prekė $9,250 ir $1500 įnešt.

2 šeimynų arti Main St., prekė $3,350 ir $400 įmokėt. Geras pirkimas neturtingam žmogui.

Tie keli pirkiniai tik dėl pavyzdžio, nes mes turim šimtais ir kitų gerų pirkimų po Cambridge, Allston, Simerville, Arlington, Dorchester, So. Boston ir kitur Bostono apielinkėse. Taip gi turime puikių ukių, biznių ir didelių apartment house ant pardvimo.

Dėl parankesnio patarnavimo Cambridge'aus lietuviams šiuomi pranešam, kad pilietis **KAZYS J. SIDABRAS,** gyvenantis po numeriu 56 Cherry St., Cambridge, Mass. nuo šio laiko padės man aprodyti tamistoms puikių ir gerų pirkimų iš Bostono Pirmutinė ir dabar didžiausios Lietuvių nejudinamo turto Agenturos.

ANTHONY IVAS

110 TREMONT ST., Room 508, BOSTON, MASS.
TEL. MAIN 6467 — 4007.

Apsaugok Savo Turtą

Kad nelaimei atsitikus neturėtum nuostolių, kaip tai: nuo ugnies ir kitokių nelaimių. Mes turime susinešimą su didžiausia Apdraudos Kompanija Amerikoje AETNA Insurance Co. kur apdrauda yra užtikrinta. Su visais apdraudos bei pirkimo ir pardavimo reikalais kreipkitės pas mus, o gausite gerą ir teisingą patarnavimą.

JULIUS MIKALONIS
425 Broadway, Tel. So. Boston 1607. So. Boston, Mass.
MUSŲ AGENTAI:
V. Uždavinis. V. B. Ambrozaitis.

Lietuvių Geležinė Krautuvė

Viena iš didžiausių geležinių daiktų Krautuvė So. Bostone, kurioje galima gauti visokių geležinių įrankių, Ablių, Kaltų, Grąžtų, Peilių, ir visokių kitokių įrankių, kurie tik yra žmogui reikalingi.

SPECIALIAI visokių įvairiausios rušies Pentų, Vanišių ir šlakio. Pasiunčiame geriausius patyrusius Pentorius, Karpenterius ir Plumerius, kurie aptaiso ir apipentina namus.

Užlaikome langams ir durims sietukų, tvoroms ir vištinyčiams aptverti visokių dratų. Visokių Galyanizuotų ir Kaparinių Boilerių, Vandenio, Geso ir Štymo paipų; gesinių Pečių, Grėblių, Šakių ir Lopetų.

Viskas parsiduoda prieinamiausioms kainoms.

Užsakymus priimame per telefoną ir per laiškus.

Reikale kreipkitės šiom antrašu:

SO. BOSTON HARDWARE CO.
379 Broadway, Tel. S. Boston 0122. So. Boston, Mass.
JONAS KLIMAS ir PETRAS BOLYS, Savininkai.